A BIZOTTSÁG (EU) 2017/848 HATÁROZATA

(2017. május 17.)

a tengervizek jó környezeti állapotára vonatkozó kritériumok és módszertani előírások, a nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek megállapításáról, valamint a 2010/477/EU határozat hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2008. június 17-i 2008/56/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv) ([1]) és különösen annak 9. cikke (3) bekezdésére, valamint 11. cikke (4) bekezdésére,

mivel:

(1) A 2010/477/EU bizottsági határozat ([2]) megállapította azokat a kritériumokat, amelyeket a tagállamoknak a 2008/56/EK irányelv első végrehajtási ciklusában a tengervizeik jó környezeti állapotának meghatározásához és értékeléséhez használniuk kellett.

(2) A 2010/477/EU határozat elismerte, hogy további tudományos és műszaki fejlődésre van szükség bizonyos minőségi kritériumok és a kapcsolódó mutatók továbbfejlesztéséhez vagy felülvizsgálatához, és elengedhetetlen a módszertani előírások továbbfejlesztése is, amit szorosan össze kell hangolni a nyomonkövetési programok létrehozásával. A határozat szerint ezt a felülvizsgálatot a 2008/56/EK irányelv 12. cikkében előírt értékelés befejezését követően mielőbb el kell végezni, ezáltal előmozdítva a tengervédelmi stratégiáknak a 2008/56/EK irányelv 17. cikke értelmében 2018-ra esedékes sikeres frissítését.

(3) 2012-ben a tagállamok a 2008/56/EK irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében előírt kezdő értékelés alapján jelentést tettek tengervizeik környezeti állapotáról, és a 2008/56/EK irányelv 9. cikkének (2) bekezdése, illetve 10. cikkének (2) bekezdése alapján tájékoztatták a Bizottságot a jó környezeti állapot meghatározásához használt mutatókról, valamint az általuk kitűzött környezetvédelmi célokról. A Bizottság az említett tagállami jelentéseknek a 2008/56/EK irányelv 12. cikke szerinti értékelésében ([3]) kiemelte, hogy sürgősen fokozni kell az erőfeszítéseket, ha a tagállamok 2020-ig el akarják érni a jó környezeti állapotot. Az értékelés eredményei alapján megállapítást nyert, hogy lényegesen színvonalasabbá és koherensebbé kell tenni a jó környezeti állapot tagállamok általi meghatározásának módját. Ezenfelül az értékelés rávilágított, hogy a regionális együttműködés elengedhetetlen a 2008/56/EK irányelv végrehajtásához. A Bizottság azt is hangsúlyozta, hogy a tagállamoknak jobban kell támaszkodniuk a meglévő uniós jogszabályokból eredő, illetve ezek hiányában a regionális tengeri egyezményekben vagy más nemzetközi megállapodásokban megállapított előírásokra.

(4) Annak biztosítása érdekében, hogy a tagállami tengervédelmi stratégiák végrehajtásának második szakasza is hozzájáruljon a 2008/56/EK irányelvben foglalt célok eléréséhez, és egységesebbé váljon a jó környezeti állapot meghatározása, a Bizottság az első végrehajtási szakaszról szóló jelentésében javasolta, hogy szolgálatai és a tagállamok uniós szinten együttműködve vizsgálják felül, erősítsék meg és igazítsák ki a 2010/477/EU bizottsági határozatot azzal a céllal, hogy a jó környezeti állapotra vonatkozó kritériumok és módszertani előírások egyértelműbbé, egyszerűbbé, lényegre törőbbé, koherensebbé és összehasonlíthatóvá váljanak, egyúttal pedig tekintsék át és szükség szerint vizsgálják felül a 2008/56/EK keretirányelv III. mellékletét, és dolgozzanak ki konkrét iránymutatást a következő végrehajtási szakaszban elvégzendő értékelések szemléletének koherensebbé és egységesebbé tétele érdekében.

(5) E következtetések nyomán 2013-ban megkezdődött a felülvizsgálat folyamata, és a 2008/56/EK irányelv 25. cikkének (1) bekezdése alapján létrehozott szabályozási bizottság több (műszaki és tudományos, konzultációs és döntéshozatali) szakaszból álló ütemtervet fogadott el. A munka során a Bizottság konzultált minden érdekelttel, beleértve a regionális tengeri egyezmények testületeit is.

([1]) HL L 164., 2008.6.25., 19. o.

([2]) A Bizottság 2010/477/EU határozata (2010. szeptember 1.) a tengervizek jó környezeti állapotára vonatkozó kritériumokról és módszertani előírásokról (HL L 232., 2010.9.2., 14. o.).

([3]) A Bizottság jelentése a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – A tengervédelmi stratégiáról szóló (2008/56/EK) keretirányelv végrehajtásának első szakasza – Az Európai Bizottság értékelése és útmutatója (COM(2014) 097 final, 2014.2.20.).

(6) A tengervizek állapotának értékelésével és a jó környezeti állapotot meghatározó mutatókkal foglalkozó kezdő értékelés későbbi ismétléseinek megkönnyítése és a 2008/56/EK irányelv végrehajtásának az egész Unióban való egységesebbé tétele érdekében szükséges a 2010/477/EU határozatban jelenleg előírtakhoz képest egyértelműbbé tenni, felülvizsgálni vagy bővíteni azon kritériumok, módszertani előírások, egyéb előírások és szabványosított módszerek körét, melyeket a tagállamoknak használniuk kell. Következésképp indokolt csökkenteni azon kritériumok számát, amelyek nyomon követése és értékelése a tagállamok számára kötelező, és kockázatalapú megközelítéssel kell meghatározni a fenntartandó kritériumokat, hogy a tagállamok a tengervizeikre legjelentősebb hatást gyakorló, ember okozta terhelésekre tudjanak összpontosítani. Végül magukat a kritériumokat és azok használatát is pontosabban meg kell határozni, előírva a küszöbértékeket vagy az ezek meghatározására szolgáló módszereket, hogy az uniós tengervizekben bárhol mérhető legyen a jó környezeti állapot elérésének mértéke.

(7) Az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett „Minőségi jogalkotással javítani az eredményeken – uniós program" című közleményben ([1]) a Bizottság által megfogalmazott kötelezettségvállalásnak megfelelően ennek a határozatnak is biztosítania kell az egyéb uniós jogszabályokkal való összhangot. A jó környezeti állapot tagállami meghatározásainak egységesebbé és uniós szinten jobban összehasonlíthatóvá tétele, valamint a szükségtelen átfedések elkerülése végett helyénvaló figyelembe venni az uniós jogszabályokban már rögzített nyomonkövetési és értékelési előírásokat és módszereket, többek között a 92/43/EGK tanácsi irányelvben ([2]), a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben ([3]), az 1881/2006/EK bizottsági rendeletben ([4]), az 1967/2006/EK tanácsi rendeletben ([5]), a 2008/105/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben ([6]), a 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben ([7]) és az 1380/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([8]) szereplőket.

(8) A 2008/56/EK irányelv I. mellékletében felsorolt minőségi mutatók mindegyike esetében és a III. mellékletében szereplő indikatív felsorolás alapján meg kell határozni a használandó kritériumokat, ideértve a kritériumelemeket és adott esetben a küszöbértékeket. Küszöbértékekre azért van szükség, hogy megkönnyítsék a tagállamok számára a jó környezeti állapot meghatározására szolgáló jellemzők azonosítását, valamint hogy a tagállamok ezek figyelembevételével értékelhessék a jó környezeti állapot elérésének mértékét. Mindezen felül módszertani előírások megállapításáról is gondoskodni kell, többek között rendelkezni kell az értékelések földrajzi léptékéről és a kritériumok használatának módjáról. E kritériumok és módszertani előírások célja egyrészt a következetesség, másrészt annak biztosítása, hogy a jó környezeti állapot elérésének mértéke összehasonlítható legyen különböző tengeri régiók és alrégiók között.

(9) Annak érdekében, hogy összehasonlíthatóak legyenek a 2008/56/EK irányelv 17. cikkének (3) bekezdése alapján a tagállamok által a tengervédelmi stratégiájuk egyes elemein végzett felülvizsgálatok nyomán történt frissítések részletei, az előírások és szabványosított módszerek meghatározásakor figyelembe kell venni az uniós vagy nemzetközi, akár regionális vagy alregionális szinten már meglévő előírásokat és szabványosított módszereket.

(10) A jó környezeti állapot meghatározására szolgáló jellemzőknek a 9. cikk (1) bekezdése szerinti meghatározásakor és az összehangolt nyomonkövetési programok 11. cikk szerinti összeállításakor a tagállamoknak az e határozatban előírt kritériumokat, módszertani előírásokat, nyomonkövetési és értékelési előírásokat és szabványosított módszereket kell alkalmazniuk, figyelembe véve a 2008/56/EK irányelv III. mellékletében szereplő indikatív felsorolások szerinti ökoszisztéma-elemeket, ember okozta terheléseket és emberi tevékenységeket, valamint az említett irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti kezdő értékelést.

([1]) COM(2015) 215 final

([2]) A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.).

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).

([4]) A Bizottság 1881/2006/EK rendelete (2006. december 19.) az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok felső határértékeinek meghatározásáról (HL L 364., 2006.12.20., 5. o.).

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács 1967/2006/EK (2006. december 21.) rendelete a földközi-tengeri halászati erőforrások fenntartható kiaknázásával kapcsolatos irányítási intézkedésekről, a 2847/93/EGK rendelet módosításáról és az 1626/94/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 409., 2006.12.30., 11. o.).

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/105/EK irányelve (2008. december 16.) a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról, a 82/176/EGK, a 83/513/EGK, a 84/156/EGK, a 84/491/EGK és a 86/280/EGK tanácsi irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről, valamint a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról (HL L 348., 2008.12.24., 84. o.).

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről (HL L 20., 2010.1.26., 7. o.).

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács 1380/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a közös halászati politikáról, az 1954/2003/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2371/2002/EK és a 639/2004/EK tanácsi rendelet és a 2004/585/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 354., 2013.12.28., 22. o.).

(11) A jó környezeti állapot meghatározásához figyelembe vett jellemzők és a jó környezeti állapot elérésében elért eredmények értékelése közötti egyértelmű kapcsolat kialakítása érdekében a kritériumokat és módszertani előírásokat a 2008/56/EK irányelv I. mellékletében előírt minőségi mutatók alapján kell rendszerezni, figyelembe véve az irányelv III. mellékletében szereplő indikatív felsorolások szerinti ökoszisztéma-elemeket, ember okozta terheléseket és emberi tevékenységeket. Egyes kritériumok és módszertani előírások kifejezetten a környezeti állapot értékeléséhez, vagy a fő terhelések és hatások értékeléséhez használandók a 2008/56/EK irányelv 8. cikke (1) bekezdésének a), illetve b) pontja szerint.

(12) Azokban az esetekben, ahol nem kerültek meghatározásra küszöbértékek, uniós, regionális vagy alregionális együttműködés keretében a tagállamoknak kell megállapítaniuk azokat, akár ismert értékekre való hivatkozással, akár új értékek meghatározásával a regionális tengeri egyezmények keretében. Amennyiben a küszöbértékeket uniós szintű együttműködés keretében kell meghatározni (pl. a tengeri hulladék, a víz alatti zaj vagy a tengerfenék épsége kapcsán), erre a tagállamok és a Bizottság által a 2008/56/EK irányelv céljaira létrehozott közös végrehajtási stratégia keretein belül kell sort keríteni. Az uniós, regionális vagy alregionális együttműködés keretében megállapított küszöbértékek akkor válnak a tagállamok által a jó környezeti állapot meghatározásához figyelembe vehető jellemzőkké, ha a 2008/56/EK irányelv 17. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentéstétel keretében a tagállamok tájékoztatják azokról a Bizottságot. Amíg uniós, regionális vagy alregionális együttműködés keretében sor nem kerül ezen küszöbértékek meghatározására, lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy ezek helyett nemzeti küszöbértékeket, fejlődési trendeket, vagy terhelésen alapuló küszöbértékeket használjanak.

(13) A küszöbértékeknek adott esetben olyan minőséget kell képviselniük, amely tükrözi az adott kritériumra gyakorolt kedvezőtlen hatás jelentőségét, és egy referencia-állapothoz kell viszonyulniuk. A küszöbértékeknek összhangban kell állniuk az uniós joggal, és azokat megfelelő földrajzi léptékben kell megállapítani ahhoz, hogy tükrözzék a régiók, alrégiók és részterületek különböző biotikus és abiotikus jellemzőit. Ebből következik, hogy ha a küszöbértékek megállapítása uniós szinten történik, akkor is sor kerülhet több különböző, régió-, alrégió- vagy részterület-specifikus küszöbérték megállapítására. A küszöbértékeket az elővigyázatosság elve alapján kell meghatározni, figyelemmel a tengeri környezetet fenyegető potenciális kockázatokra. A küszöbértékek megállapításakor tekintettel kell lenni a tengeri ökoszisztémák és ökoszisztéma-elemek dinamikus természetére, vagyis hogy térben és időben módosulhatnak a hidrológiai vagy az éghajlati változások, a ragadozók és a zsákmányállatok viszonyai és más környezeti tényezők hatására. A küszöbértékeknek azt is tükrözniük kell, hogy a tengeri ökoszisztémák, ha károsodtak, képesek lehetnek regenerációra, de inkább az uralkodó fiziográfiai, földrajzi, éghajlati és biológiai feltételeknek megfelelő állapotra, mintsem egy adott korábbi állapotra állnak vissza.

(14) A 2008/56/EK irányelv 1. cikke (3) bekezdésének megfelelően az emberi tevékenységek által okozott kollektív terhelést olyan szinten kell tartani, amely összeegyeztethető a jó környezeti állapot elérésével, biztosítva, hogy ne károsodjon a tengeri ökoszisztémáknak az ember okozta változásokra való reagálóképessége. Ez adott esetben járhat azzal, hogy egyes terhelések és környezeti hatások esetében nem minden tengeri terület éri el a megállapított küszöbértéket, ám ez nem veszélyeztetheti a 2008/56/EK irányelv céljainak elérését, csupán a tengeri javak és szolgáltatások fenntartható használatát hivatott lehetővé tenni.

(15) A megállapítandó küszöbértékeknek illeszkedniük kell a 2008/56/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdésének megfelelően a tagállamok által a jó környezeti állapot meghatározásához használt jellemzők körébe, és meg kell határozni azt is, hogy e küszöbértékek milyen mértékben érendők el. Vagyis a küszöbértékek önmagukban nem elegendők a jó környezeti állapot tagállami meghatározásához.

(16) Annak kifejezéséhez, hogy a tengervizeik milyen mértékben érik el a jó környezeti állapotot, a tagállamoknak vagy a küszöbértékeket teljesítő tengervizek arányát, vagy a küszöbértéket elérő kritérium-elemek (fajok, szennyező anyagok stb.) arányát kell megadniuk. A 2008/56/EK irányelv 17. cikke (2) bekezdése a) pontja szerinti értékelés végzésekor a tagállamok a tengervizek állapotának változását az előző jelentéstételi időszakhoz képest javuló, stabil vagy romló tendencia megadásával kell, hogy jellemezzék, hiszen a tengeri környezet gyakran csak lassan reagál a változásokra.

(17) Amennyiben egy terület az e határozattal összhangban megállapított küszöbértékeket egy adott kritérium vonatkozásában nem teljesíti, a tagállamoknak megfelelő intézkedéseket kell hozniuk, vagy további kutatásokat vagy vizsgálatokat kell végezniük.

(18) Regionális vagy alregionális szintű együttműködés keretében a tagállamoknak – amennyiben kivitelezhető és célravezető – a 2008/56/EK irányelv 6. cikkének megfelelően törekedniük kell a már meglévő regionális intézményi együttműködési keretek igénybevételére, ideértve a regionális tengeri egyezményeket is. Ehhez hasonlóan, amennyiben nem áll rendelkezésre egy kritérium vagy módszertani előírás, ideértve a kritériumok

integrálásával kapcsolatosakat, valamint nincsenek megállapított nyomonkövetési és értékelési előírások és szabványosított módszerek, a tagállamoknak – amennyiben kivitelezhető és célravezető – a nemzetközi, regionális vagy alregionális szinten, például regionális tengeri egyezmények vagy nemzetközi együttműködés keretében kialakítottakat kell alapul venniük. Egyéb esetekben a tagállamok egyeztethetnek egymással a megfelelő regionális vagy alregionális szinten. Mindemellett egy tagállam dönthet úgy is, hogy tengervizeinek sajátosságai szükségessé teszik olyan további elemek figyelembevételét, amelyek nem szerepelnek ebben a határozatban és nemzetközi, regionális vagy alregionális szinten sem kerültek megállapításra, vagy megfontolhatja, hogy a 2008/56/EK irányelv végrehajtásának támogatása érdekében az e határozatban szereplő elemeket alkalmazza a 2000/60/EK irányelv 2. cikkének 6. pontja szerinti átmeneti vizeire.

(19) A tagállamok számára elegendő rugalmasságot kell biztosítani ahhoz, hogy meghatározott feltételek mellett minden régióban vagy alrégióban az ökoszisztéma-elemeket érő fő terhelésekre és környezeti hatásokra összpontosítsanak, és így tengervizeik értékelését és nyomon követését a lehető leghatékonyabban végezzék, valamint a jó környezeti állapot elérését célzó intézkedéseket könnyen rangsorolhassák. Ennek érdekében egyrészt lehetővé kell tenni, hogy a tagállamok indokolt esetben dönthessenek úgy, hogy egyes kritériumokat nem célszerű alkalmazni. Másrészt gondoskodni kell arról, hogy egyes kritérium-elemeket figyelmen kívül hagyhassanak, további elemeket válasszanak, bizonyos mátrixokra vagy tengeri területekre összpontosítsanak, ha ezt a terhelések és hatások kockázatértékelése alapján teszik. Végezetül különbséget kell tenni az elsődleges és a másodlagos kritériumok között. Az elsődleges kritériumokkal biztosítani kell az Unión belüli egységességet, ám a másodlagos kritériumok tekintetében rugalmasságot kell biztosítani. A másodlagos kritériumok használatáról a tagállamoknak kell dönteniük, ha ez szükséges az elsődleges kritériumok kiegészítéseként, vagy ha egy adott kritérium esetében a tengeri környezet várhatóan nem éri el vagy nem tartja meg a jó környezeti állapotot.

(20) A kritériumoknak, köztük a küszöbértékeknek, a módszertani előírásoknak, a nyomonkövetési és értékelési előírásoknak és szabványosított módszereknek az elérhető legjobb tudományos ismereteken kell alapulniuk. Mindazonáltal ezek némelyikének továbbfejlesztéséhez további tudományos és műszaki fejlődésre van szükség, és amint az ilyen ismeret és tudás elérhetővé válik, azt hasznosítani kell.

(21) A 2010/477/EU határozatot ezért hatályon kívül kell helyezni.

(22) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a szabályozási bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Tárgy

Ez a határozat a következőket állapítja meg:

a) a 2008/56/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdésének megfelelően a jó környezeti állapotot jelző mutatók meghatározásakor a tagállamok által használandó kritériumok és módszertani előírások, amelyek segítségével az említett irányelv I. és III. melléklete alapján és az irányelv 8. cikkének (1) bekezdése értelmében készült kezdő értékelésre támaszkodva az irányelv 9. cikke (3) bekezdésével összhangban felmérhető a jó környezeti állapot elérésének mértéke;

b) a 2008/56/EK irányelv 11. cikke (4) bekezdésével összhangban a nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek, melyeket a tagállamoknak az említett irányelv 11. cikke szerinti összehangolt nyomonkövetési programok összeállítása és végrehajtása során kell használniuk;

c) a küszöbértékek, a kritérium-elemek listája és a módszertani előírások uniós, regionális vagy alregionális együttműködés keretében történő meghatározásának ütemezése;

d) a kritérium-elemek, a küszöbértékek és a módszertani előírások bejelentésére vonatkozó követelmény.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E határozat céljaira a 2008/56/EK irányelv 3. cikkében előírt fogalommeghatározások alkalmazandók.

Azokon túlmenően a következő fogalommeghatározások is alkalmazandók:

1. „alrégiók”: a 2008/56/EK irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében felsorolt alrégiók;

2. „részterületek”: a 2008/56/EK irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében említett részterületek;

3. „nem őshonos inváziós fajok”: az 1143/2014/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]) 3. cikkének 2. pontja szerinti idegenhonos inváziós fajok;

4. „kritérium-elemek”: az ökoszisztéma alkotóelemei, különösen biológiai elemei (fajok, élőhelyek és ezek közösségei), vagy az egyes kritériumok szempontjából értékelt, a tengeri környezetet érő terhelések (biológiai, fizikai, anyag, hulladék és energia) aspektusai;

5. „küszöbérték”: olyan érték vagy értéktartomány, amely lehetővé teszi az egy adott kritérium tekintetében elért minőségi szint értékelését és ezáltal hozzájárul annak megítéléséhez, hogy a jó környezeti állapotot milyen mértékben sikerült megvalósítani.

3. cikk

A kritériumok, módszertani előírások, egyéb előírások és szabványosított módszerek használata

(1) A tagállamok e határozat végrehajtása keretében a mellékletben meghatározott elsődleges kritériumokat és kapcsolódó módszertani előírásokat, egyéb előírásokat és szabványosított módszereket használják. Azonban a 2008/56/EK irányelv 8. cikke szerint elvégzendő kezdő értékelés, illetve annak a 17. cikk (2) bekezdésének a) pontja szerinti későbbi felülvizsgálatai alapján a tagállamok indokolt esetben dönthetnek úgy, hogy az elsődleges kritériumok közül egyet vagy többet nem célszerű használni. Ilyen esetben a tagállamoknak a 2008/56/EK irányelv 9. cikkének (2) bekezdése vagy 17. cikkének (3) bekezdése szerinti tájékoztatás keretében indoklást kell benyújtaniuk a Bizottsághoz.

A 2008/56/EK irányelv 5. és 6. cikkében megállapított regionális együttműködési kötelezettség értelmében a tagállamok tájékoztatják az ugyanazon tengeri régióban vagy alrégióban érintett egyéb tagállamokat egy elsődleges kritérium figyelmen kívül hagyásának szándékáról még az erre vonatkozó döntés meghozatala előtt.

(2) A mellékletben megállapított másodlagos kritériumok és kapcsolódó módszertani előírások, egyéb előírások és szabványosított módszerek az elsődleges kritériumok kiegészítéseként használandók, vagy olyan esetben, ha egy adott kritérium kapcsán fennáll annak a kockázata, hogy a tengeri környezet nem éri el vagy nem tartja meg a jó környezeti állapotot. A másodlagos kritériumok használatáról a tagállamok maguk döntenek, hacsak a melléklet erről másképpen nem rendelkezik.

(3) Amennyiben ez a határozat nem ír elő kritériumokat vagy módszertani előírásokat, egyéb előírásokat illetve szabványosított nyomonkövetési és értékelési módszereket – ideértve az adatok térbeli és időbeli aggregációja tekintetében –, akkor a tagállamok lehetőség és célszerűség szerint a nemzetközi, regionális vagy alregionális szinten, például a regionális tengeri egyezmények keretében kialakítottakat veszik alapul.

(4) Mindaddig, amíg uniós, nemzetközi, regionális vagy alregionális szinten nem kerülnek megállapításra a kritérium-elemek jegyzékei, a módszertani előírások, az egyéb előírások vagy szabványosított nyomonkövetési és értékelési és módszerek, addig a tagállamok használhatják a nemzeti szinten megállapítottakat, amennyiben a 2008/56/EK irányelv 5. és 6. cikkének megfelelően megvalósul a regionális együttműködés.

4. cikk

Küszöbértékek megállapítása uniós, regionális vagy alregionális együttműködés keretében

(1) Amennyiben e határozat értelmében a tagállamoknak uniós, regionális vagy alregionális együttműködés keretében kell megállapítaniuk küszöbértékeket, e küszöbértékekre az alábbi követelmények vonatkoznak:

a) illeszkedniük kell a jó környezeti állapot meghatározásához használt jellemzők körébe;

b) összhangban kell állniuk az uniós joggal;

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács 1143/2014/EU rendelete (2014. október 22.) az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről (HL L 317., 2014.11.4., 35. o.).

c) adott esetben meg kell különböztetniük azt a minőségi szintet, amely tükrözi az adott kritériumra gyakorolt kedvezőtlen hatás jelentőségét, és egy referencia-állapothoz kell viszonyulniuk;

d) a megfelelő földrajzi értékelési léptékekben kerülnek megállapításra, hogy tükrözzék a régiók, alrégiók és részterületek különböző biotikus és abiotikus jellemzőit;

e) az elővigyázatosság elvén kell alapulniuk és a tengeri környezetre jelentett potenciális kockázatokat kell tükrözniük;

f) a kritériumoktól függetlenül következetesnek kell lenniük, ha ugyanazon ökoszisztéma-elemre vonatkoznak;

g) az elérhető legjobb tudományos ismereteken kell alapulniuk;

h) lehetőség szerint hosszú időn át felvett adatokon kell alapulniuk, hogy segítségükkel a legmegfelelőbb érték legyen megállapítható;

i) tükrözniük kell a természetes ökoszisztémák dinamikáját, beleértve a ragadozók és a zsákmányállatok viszonyait és a hidrológiai és éghajlati változásokat, valamint azt, hogy a tengeri ökoszisztémák vagy azok részei, ha károsodtak, képesek lehetnek regenerációra, de inkább az uralkodó fiziográfiai, földrajzi, éghajlati és biológiai feltételeknek megfelelő állapotra, mintsem egy adott korábbi állapotra állnak vissza;

j) lehetőség és célszerűség szerint összhangban kell állniuk a már meglévő regionális intézményi együttműködési keretekben, többek között a regionális tengeri egyezmények keretében megállapított releváns értékekkel.

(2) Amíg a tagállamok e határozatnak megfelelően uniós, regionális vagy alregionális együttműködés keretében meg nem állapítják a küszöbértékeket, a jó környezeti állapot elérési mértékének kifejezésére használhatják az alábbiakat:

a) nemzeti küszöbértékek, amennyiben a 2008/56/EK irányelv 5. és 6. cikkében előírt regionális együttműködés megvalósul;

b) az értékek fejlődési trendjei;

c) a terhelésen alapuló küszöbértékeket helyettesítő értékként.

Ezek lehetőség szerint feleljenek meg az (1) bekezdés a)–i) pontjaiban foglalt elveknek.

(3) Ha valamely kritérium tekintetében nem sikerül elérni azon – többek között a tagállamok által e határozatnak megfelelően megállapított – küszöbértékeket, amelyek a 2008/56/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdésével összhangban az adott tagállam meghatározása szerint a jó környezeti állapotot jellemzik, a tagállamok mérlegelik, hogy az irányelv 13. cikkének megfelelő intézkedések meghozatalára vagy további kutatás vagy vizsgálat végzésére van-e szükség.

(4) Az e határozattal összhangban a tagállamok által megállapított küszöbértékek a tudományos és műszaki fejlődés fényében rendszeres időközönként felülvizsgálhatók, és szükség szerint módosíthatók a 2008/56/EK irányelv 17. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti felülvizsgálatok alkalmával.

5. cikk

Ütemezés

(1) Amennyiben ez a határozat úgy rendelkezik, hogy a tagállamoknak uniós, regionális vagy alregionális együttműködés keretében küszöbértékeket, kritérium-elemeket vagy módszertani előírásokat kell meghatározniuk, a tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy erre a 2008/56/EK irányelv 17. cikke (2) bekezdésének a) pontjában előírt, a kezdő értékelés és a jó környezeti állapot meghatározásának első felülvizsgálata elvégzésére vonatkozó határidőig (2018. július 15.) sort kerítsenek.

(2) Amennyiben a tagállamok az (1) bekezdésben előírt határidőig nem tudják elvégezni uniós, regionális vagy alregionális együttműködés keretében a küszöbértékek, kritérium-elemek vagy módszertani előírások meghatározását, erről indoklást nyújtanak be a Bizottsághoz a 2008/56/EK irányelv 9. cikkének (2) bekezdése vagy 17. cikkének (3) bekezdése szerinti tájékoztatás keretében 2018. október 15-ig, és a munkát a határidőt követően a lehető leghamarabb elvégzik.

6. cikk

Tájékoztatás

A 2008/56/EK irányelv 17. cikkének (3) bekezdése szerinti tájékoztatás keretében minden tagállam megküldi a Bizottság részére az uniós, regionális vagy alregionális együttműködés keretében megállapított azon kritérium-elemeket, küszöbértékeket és módszertani előírásokat, amelyeket a 2008/56/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdésével összhangban a jó környezeti állapot meghatározásához figyelembe vett jellemzők körében használni szándékozik.

7. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 2010/477/EU határozat hatályát veszti.

A 2010/477/EU határozatra való hivatkozásokat az e határozatra való hivatkozásokként kell értelmezni.

8. cikk

Hatálybalépés

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2017. május 17-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Jean-Claude JUNCKER

MELLÉKLET

A tengervizek jó környezeti állapotára vonatkozó, a 2008/56/EK irányelv I. mellékletében foglalt általános környezetminőségi mutatókhoz és az irányelv III. mellékletében foglalt indikatív felsorolásokhoz kapcsolódó kritériumok és módszertani előírások, valamint a nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek

Ez a melléklet két részből áll:

— az I. rész a 2008/56/EK irányelv 9. cikkének (3) bekezdése szerint a jó környezeti állapot meghatározását szolgáló azon kritériumokat és módszertani előírásokat, illetve az ugyanezen irányelv 11. cikkének (4) bekezdése szerint a nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó azon előírásokat és szabványosított módszereket tartalmazza, amelyeket a tagállamoknak a fő terhelések és hatások 2008/56/EK irányelv 8. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti értékelése során kell alkalmazniuk,

— a II. rész a 2008/56/EK irányelv 9. cikkének (3) bekezdése szerint a jó környezeti állapot meghatározását szolgáló azon kritériumokat és módszertani előírásokat, illetve a nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó azon előírásokat és szabványosított módszereket tartalmazza, amelyeket a tagállamoknak a környezeti állapot 2008/56/EK irányelv 8. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti értékelése során kell alkalmazniuk.

I. RÉSZ

A 2008/56/EK irányelv 8. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint a fő terhelések és hatások nyomon követésére és értékelésére vonatkozó kritériumok, módszertani előírások, egyéb előírások és szabványosított módszerek

Az I. rész a vonatkozó antropogén terhelésekhez kapcsolódó mutatókkal [1] foglalkozik: a 2008/56/EK irányelv III. mellékletében felsorolt biológiai terhelések (2. és 3. mutató), fizikai terhelések (6. és 7. mutató), anyagok, hulladékok és energia (5., 8., 9., 10. és 11. mutató).

2. mutató

Az emberi tevékenységek során betelepített nem őshonos fajok olyan mértékben vannak jelen, amely nem károsítja az ökoszisztémákat

Kapcsolódó terhelés: Nem őshonos fajok bejutása vagy elterjedése

Kritériumok – köztük kritériumelemek – és módszertani előírások

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
Újonnan betelepített nem őshonos fajok	D2C1 – Elsődleges: A természetbe emberi tevékenység során újonnan betelepített nem őshonos fajok száma értékelési időszakonként (6 évenként), a 2008/56/EK irányelv 8. cikke (1) bekezdésének értelmében a kezdő értékeléskor jelentett referenciaévétől számítva a lehető legalacsonyabb, lehetőleg nulla. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében állapítják meg az újonnan betelepített nem őshonos fajok számára vonatkozó küszöbértékeket.	*Az értékelés léptéke:* A régió vagy alrégió részterülete, amelyet adott esetben országhatárok tagolnak. *A kritériumok alkalmazása:* Azt, hogy a jó környezeti állapotot milyen mértékben sikerült elérni, minden egyes értékelt terület vonatkozásában a következőképpen kell kifejezni: — a 6 éves értékelési időszakban az emberi tevékenység során újonnan betelepített nem őshonos fajok száma és e fajok jegyzéke.

[1] Ahol a határozatban „mutató” szerepel, az a 2008/56/EK irányelv I. mellékletének számozott pontjaiban foglalt, a jó környezeti állapot meghatározásakor alkalmazandó környezetminőségi mutatókra utal.

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
A már megtelepedett nem őshonos fajok, különösen a nem őshonos inváziós fajok, amelyek magukban foglalják az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajoknak az 1143/2014/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megfelelően elfogadott jegyzékében szereplő megfelelő fajokat és a D2C3 kritérium alatt figyelembe veendő fajokat. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki ezt a jegyzéket.	D2C2 – Másodlagos: A már megtelepedett nem őshonos fajok, különösen az inváziós fajok abundanciája és térbeli eloszlása, amelyek jelentős mértékben hozzájárulnak az egyes fajcsoportokra vagy átfogó élőhelytípusokra gyakorolt káros hatásokhoz.	*Az értékelés léptéke:* A megfelelő fajcsoportok vagy átfogó élőhelytípusok 1. és 6. mutató szerinti értékelésénél alkalmazottnak megfelelően. *A kritériumok alkalmazása:* A D2C2 kritériumot (nem őshonos fajok mennyiségi meghatározása) az értékelt fajok viszonylatában kell kifejezni, és figyelembe kell venni a D2C3 kritérium (nem őshonos fajok által okozott káros hatások) értékelésekor. A D2C3 kritérium fajcsoportonként és átfogó élőhelytípusonként adja meg a káros hatásokat elszenvedett arányt, és így járul hozzá ezek 1. és 6. mutató szerinti értékeléséhez.
A nem őshonos fajok által veszélyeztetett, az 1. és 6. mutató alá tartozók közül kiválasztott fajcsoportok és átfogó élőhelytípusok. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki ezt a jegyzéket.	D2C3 – Másodlagos: A fajcsoporton vagy az átfogó élőhelytípus kiterjedésén belül a nem őshonos fajok, különösen a nem őshonos inváziós fajok miatt káros hatásokat elszenvedett arány. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében határozzák meg a nem őshonos fajok miatt a fajcsoportokra és az átfogó élőhelytípusokra gyakorolt káros átalakulásra vonatkozó küszöbértékeket.	

A nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek

1. Az „újonnan betelepített” nem őshonos fajok olyan fajok, amelyekről az előző értékelési időszakban nem volt ismert, hogy jelen voltak a területen.

2. A „már megtelepedett” nem őshonos fajok olyan fajok, amelyekről már az előző értékelési időszakban is ismert volt, hogy jelen voltak a területen.

3. D2C1 kritérium esetében: ahol nem egyértelmű, hogy a nem őshonos fajok új betelepülését emberi tevékenység vagy a szomszédos területektől való természetes átterjedés okozta, a betelepülést a D2C1 kritérium alatt kell nyilvántartani.

4. D2C2 kritérium esetében: ahol a fajok előfordulása és abundanciája évszakonként változik (pl. planktonoknál), a nyomon követést az év megfelelő időszakaiban kell végezni.

5. A nyomonkövetési programokat az 1., 4., 5. és 6. mutatók programjaihoz kell hozzákötni, ahol lehetséges, mivel ezek általában ugyanazokat a mintavételi módszereket alkalmazzák, és sokkal praktikusabb a nem őshonos fajokat a biológiai sokféleség szélesebb körű nyomon követésének részeként megfigyelni, kivéve akkor, ha a mintavételnek az új betelepítések legfőbb vektoraira és a veszélyeztetett területekre kell összpontosítania.

A kritérium mértékegységei:

— D2C1: az értékelési területen azon fajok száma, amelyek az értékelési időszakban (6 év) újonnan települtek be,

— D2C2: abundancia (nem őshonos fajonként az egyedek száma, biomasszája tonnában [t] vagy kiterjedése négyzetkilométerben [km^2]),

— D2C3: a fajcsoport káros hatásoknak kitett aránya (a csoporton belüli fajok számában/és vagy abundanciájában kifejezve az őshonos fajoknak a nem őshonos fajokhoz viszonyított aránya) vagy az átfogó élőhelytípus káros hatásoknak kitett területe (négyzetkilométerben [km^2]).

3. mutató

Valamennyi gazdaságilag hasznosított hal és kagyló populációja a biológiailag biztonságos korlátok között marad, a populáció életkor és méret szerinti megoszlása pedig az állomány jó egészségi állapotáról tanúskodik

Kapcsolódó terhelés: Vadon élő fajok kitermelése vagy elhullása/sérülése, a célfajokat és a nem célfajokat egyaránt ideértve

Kritériumok – köztük kritériumelemek – és módszertani előírások

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
Gazdaságilag hasznosított hal és kagyló. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében határozzák meg a gazdaságilag hasznosított halak és kagylók jegyzékét az „előírások” kritériumainak megfelelően.	D3C1 – Elsődleges: A gazdaságilag hasznosított fajok *halászati mortalitása* legfeljebb olyan szintű, amely még képes biztosítani a maximális fenntartható hozamot. Az 1380/2013/EU rendelet 26. cikkének megfelelően erről konzultálni kell a megfelelő tudományos testületekkel.	*Az értékelés léptéke:* Minden faj populációját az ökológiai szempontból releváns léptékben értékelik az egyes régiókon vagy alrégiókon belül az 1380/2013/EU rendelet 26. cikkében említett illetékes tudományos testületek által megállapítottak szerint a Nemzetközi Tengerkutatási Tanács (ICES) övezeteinek, a Földközi-tengeri Általános Halászati Bizottság (GFCM) földrajzi alterületeinek és az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) makaronéziai biogeográfiai régióban található halászterületeinek meghatározott aggregációján. *A kritériumok alkalmazása:* Azt, hogy a jó környezeti állapotot milyen mértékben sikerült elérni, minden egyes értékelt terület vonatkozásában a következőképpen kell kifejezni: a) az értékelt populációk, az egyes kritériumok esetében elért értékek és az, hogy a D3C1 és a D3C2 kritériumok szintjét, illetve a D3C3 küszöbértékét elérték-e, továbbá milyen a populáció általános állapota az uniós szinten egyeztetett kritériumintegrálási szabályok alapján; b) az értékelésben nem szereplő, gazdaságilag hasznosított fajok populációi az értékelési területen. E populációértékelések eredményei hozzájárulnak az 1. és a 6. mutató szerinti értékelésekhez is, amennyiben a fajok figyelembe veendők valamely konkrét fajcsoport és tengerfenéki élőhelytípus értékelésekor.
	D3C2 [1] – Elsődleges: A gazdaságilag hasznosított fajok állományainak *szaporodóképes biomasszája* a maximális fenntartható hozamot biztosítani képes szint felett van. Az 1380/2013/EU rendelet 26. cikkének megfelelően erről konzultálni kell a megfelelő tudományos testületekkel.	
	D3C3 [1] [2] – Elsődleges: A gazdaságilag hasznosított fajok populációiban élő egyedek életkor és méret szerinti megoszlása az állomány jó egészségi állapotáról tanúskodik. Ez abban is megmutatkozik, hogy magas az idős/nagy egyedek aránya, és a kiaknázás csak korlátozott káros hatást gyakorol a genetikai sokféleségre. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében, az 1380/2013/EU rendelet 26. cikke értelmében kért tudományos tanácsadással összhangban dolgozzák ki az egyes fajok populációira vonatkozó küszöbértékeket.	

[1] A D3C2 és a D3C3 kritériumok a gazdaságilag hasznosított halakra és kagylókra vonatkozó, tagállamok által meghatározott kritériumok, ám az egyértelműség kedvéért az I. részben tüntetjük fel őket.

[2] A D3C3 kritérium a jó környezeti állapot 2008/56/EK irányelv 17. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti kezdő értékelésének és meghatározásának 2018. évi felülvizsgálatánál nem biztos, hogy rendelkezésre fog állni.

A gazdaságilag nem hasznosított fajoknak a halászati tevékenységek által okozott kivonásával vagy elhullásával/sérülésével (nem szándékos járulékos fogások) a D1C1 kritérium foglalkozik.

A tengerfenék halászati tevékenységekből eredő fizikai zavarásával – ideértve a fenéklakó életközösségekre gyakorolt hatásokat – a 6. mutató szerinti kritérium (különösen D6C2 és D6C3 kritérium) foglalkozik, és az eredményeket a tengerfenéki élőhelytípusok 1. és 6. mutató szerinti értékelésében is figyelembe kell venni.

A nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek

1. A tagállamoknak regionális vagy alregionális együttműködés keretében ki kell dolgozniuk és 6 éves értékelési időszakonként frissíteniük kell az egyes értékelési területeken a kritériumok alkalmazása érdekében a gazdaságilag hasznosított fajok jegyzékét, figyelembe véve a 199/2008/EK tanácsi rendeletet [1] és a következőket:

   a) az 1380/2013/EU rendelet szerint kezelt állományok;

[1] A Tanács 199/2008/EK rendelete (2008. február 25.) a halászati ágazatban az adatok gyűjtésére, kezelésére és felhasználására szolgáló közösségi keretrendszer létrehozásáról, valamint a közös halászati politika tekintetében a tudományos tanácsadás támogatásáról (HL L 60., 2008.3.5., 1. o.).

b) azok a fajok, amelyekre halászati lehetőségeket (teljes kifogható mennyiségeket és kvótákat) állapított meg a Tanács az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikkének (3) bekezdése értelmében;

c) azok a fajok, amelyekre az 1967/2006/EK rendelet értelmében minimális állományvédelmi referenciaméret vonatkozik;

d) az 1380/2013/EU rendelet 9. cikke szerinti többéves tervek hatálya alá tartozó fajok;

e) az 1967/2006/EU rendelet 19. cikke szerinti nemzeti irányítási tervek hatálya alá tartozó fajok;

f) a kisüzemi/helyi part menti halászatok szempontjából regionális vagy országos szinten fontos fajok.

E határozat alkalmazásában az egyes értékelési területeken nem őshonos, gazdaságilag hasznosított fajokat ki kell hagyni a jegyzékből, és ezért ezek nem járulnak hozzá a jó környezeti állapot 3. mutató szerinti eléréséhez.

2. A 199/2008/EK rendelet a halászati ágazatra vonatkozó biológiai, műszaki, környezeti, gazdasági és társadalmi vonatkozású adatok többéves programok keretében történő gyűjtésére és kezelésére irányadó szabályokat állapítja meg, mely adatokat figyelembe kell venni a 3. mutató szerinti nyomon követéshez.

3. A „populációk” kifejezés alatt az 1380/2013/EU rendelet szerinti „állományok” értendők.

4. A D3C1 és a D3C2 kritérium tekintetében a következők alkalmazandók:

a) az 1380/2013/EU rendelet 9. cikke szerinti többéves tervek alapján kezelt állományok esetében a vegyes halászatokban a halászati mortalitás célértékének és a maximális fenntartható hozamot biztosítani képes biomasszaszintnek a vonatkozó többéves tervvel összhangban kell állnia;

b) a Földközi-tenger és a Fekete-tenger régióiban megfelelő helyettesítő érték alkalmazható.

5. Az értékeléshez a következő módszerek alkalmazandók:

a) D3C1 kritérium esetében: Ha a *halászati mortalitás* mennyiségi értékeléséhez szükséges megfelelő adatok nem állnak rendelkezésre, alternatívaként más értékek is alkalmazhatók, például a fogások biomasszához viszonyított aránya. Ilyen esetekben megfelelő trendelemezési módszert kell alkalmazni (pl. a jelenlegi érték összehasonlítható a hosszú távú történelmi átlaggal);

b) D3C2 kritérium esetében: az alkalmazott küszöbértéknek összhangban kell lennie az 1380/2013/EU rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével. Ha az *állomány szaporodóképes biomasszája* mennyiségi értékeléséhez szükséges megfelelő adatok nem állnak rendelkezésre, a biomasszával kapcsolatos mutatók – például egységnyi erőkifejtésre jutó halfogás vagy felmérési mennyiségi mutatók – is alkalmazhatók alternatívaként. Ilyen esetekben megfelelő trendelemezési módszert kell alkalmazni (pl. a jelenlegi érték összehasonlítható a hosszú távú történelmi átlaggal);

c) A D3C3 kritérium tükrözi, hogy az egészséges állományokat az idős, nagy egyedek magas aránya jellemzi. A legfontosabb tulajdonságok a következők:

i. az egyedek méret szerinti megoszlása a populációban, a következőképpen kifejezve:

— az ivarérettség elérésekor jellemző átlagos méretnél nagyobb halak aránya, vagy

— a halhosszúság-megoszlás 95. százalékosztálya valamennyi állomány tekintetében a kutatóhajók felmérései vagy más felmérések alapján;

ii. a faj kiaknázása által okozott genetikai hatás, például adott esetben az ivarérettség elérésekor jellemző méret.

A legfontosabb tulajdonságok más módon is megadhatók e kritérium tudományos és technikai továbbfejlesztését követően.

A kritérium mértékegységei:

— D3C1: a halászati mortalitás éves értéke,

— D3C2: biomassza tonnában (t) vagy egyedek száma fajonként, kivéve, ha az 5. pont b) alpontjában más mutatókat alkalmaznak,

— D3C3: az 5. c) pont alatt: az i. alpont első francia bekezdése esetében: arány (százalék) vagy számok, az i. alpont második francia bekezdése esetében: hosszúság centiméterben (cm) és a ii. alpont esetében: hosszúság centiméterben (cm).

5. mutató

Minimálisra csökken az ember által előidézett eutrofizáció, különös tekintettel annak káros hatásaira, mint a biológiai sokféleség csökkenése, az ökoszisztéma eróziója, az ártalmas algavirágzások és az alsó vízrétegek oxigénhiánya

Kapcsolódó terhelés: Tápanyagok bejutása; Szerves anyagok bejutása

Kritériumok – köztük kritériumelemek – és módszertani előírások

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
Tápanyagok a vízoszlopban: Oldott szervetlen nitrogén (Dissolved Inorganic Nitrogen, DIN), teljes nitrogéntartalom (Total Nitrogen, TN), oldott szervetlen foszfor (Dissolved Inorganic Phosphorus, DIP), teljes foszfortartalom (Total Phosphorus, TP). A parti tengervizekben a 2000/60/EK irányelv szerint. A parti tengervizeken túl a tagállamok dönthetnek arról regionális vagy alregionális szinten, hogy az említettek közül egy vagy több tápanyagelemet nem használnak.	D5C1 – Elsődleges: A tápanyag-koncentráció nem akkora, amely káros eutrofizációs hatásokat jelezne. A küszöbértékek a következők: a) a parti tengervizekben az értékek a 2000/60/EK irányelvnek megfelelően alakulnak; b) a parti tengervizeken túl az értékek konzisztensek a 2000/60/EK irányelvben a parti tengervizekre meghatározott értékekkel. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében állapítják meg ezeket az értékeket.	*Az értékelés léptéke:* — a parti tengervizekben a 2000/60/EK irányelv szerint, — a parti tengervizeken túl a régió vagy alrégió részterületei, amelyeket adott esetben országhatárok tagolnak. *A kritériumok alkalmazása:* Azt, hogy a jó környezeti állapotot milyen mértékben sikerült elérni, minden egyes értékelt terület vonatkozásában a következőképpen kell kifejezni: a) az alkalmazott kritériumoknál elért értékek és az értékelési terület azon becsült aránya, ami a meghatározott küszöbértékeknek megfelel; b) a parti tengervizekben a kritériumokat a 2000/60/EK irányelv követelményeinek megfelelően kell alkalmazni annak megállapításához, hogy a víztest ki van-e téve eutrofizációnak [1]; c) a parti tengervizeken túl az eutrofizációnak ki nem tett terület becsült (százalékos) aránya (az összes felhasznált kritérium eredményei alapján, lehetőleg uniós szinten, de legalább regionális vagy alregionális szinten közösen elfogadott módon integrálva). A parti tengervizeken túl a másodlagos kritériumok használatáról regionális vagy alregionális szinten kell dönteni.
Klorofill-A a vízoszlopban	D5C2 – Elsődleges: A klorofill-A koncentrációja nem olyan szintű, ami a tápanyagok káros feldúsulását jelezné. A küszöbértékek a következők: a) a parti tengervizekben az értékek a 2000/60/EK irányelvnek megfelelően alakulnak; b) a parti tengervizeken túl az értékek konzisztensek a 2000/60/EK irányelvben a parti tengervizekre meghatározott értékekkel. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében állapítják meg ezeket az értékeket.	
Ártalmas algavirágzások (pl. cianobaktériumok) a vízoszlopban	D5C3 – Másodlagos: Az ártalmas algavirágzások száma, térbeli kiterjedése és időtartama nem akkora, amely a tápanyagok káros feldúsulását jelezné.	

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
	A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében határozzák meg e szintek küszöbértékeit.	Az értékelések eredményeit figyelembe kell venni a nyílt vízi élőhelyek 1. mutató szerinti értékeléseiben is a következők szerint: — annak a területnek a megoszlása és becsült kiterjedése (százalékos arány), amely eutrofizációnak van kitéve a vízoszlopban (amit az mutat, hogy a D5C2, D5C3 és D5C4 kritériumok küszöbértékeit – amennyiben alkalmazták őket – elérték-e); Az értékelések eredményeit figyelembe kell venni a tengerfenéki élőhelyek 1. és 6. mutató szerinti értékeléseiben is a következők szerint: — annak a területnek a megoszlása és becsült kiterjedése (százalékos arány), amely eutrofizációnak van kitéve a tengerfenéken (amit az mutat, hogy a D5C4, D5C5, D5C6, D5C7 és D5C8 kritérium küszöbértékeit – amennyiben alkalmazták őket – elérték-e).
Fotikus határ (áttetszőség) a vízoszlopban	D5C4 – Másodlagos: A fotikus határ (áttetszőség) a vízoszlopban a lebegő algák gyarapodása miatt nem csökkent olyan szintre, amely a tápanyagok káros feldúsulását jelezné. A küszöbértékek a következők: a) a parti tengervizekben az értékek a 2000/60/EK irányelvnek megfelelően alakulnak; b) a parti tengervizeken túl az értékek konzisztensek a 2000/60/EK irányelvben a parti tengervizekre meghatározott értékekkel. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében állapítják meg ezeket az értékeket.	
Oldott oxigén a vízoszlop alján	D5C5 – Elsődleges (a D5C8 kritériummal helyettesíthető): Az oldott oxigén koncentrációja a tápanyagok feldúsulása következtében nem csökkent olyan szintre, amely a tengerfenéki élőhelyekre (köztük a kapcsolódó biótára és a helyhez nem kötött fajokra) gyakorolt káros hatások meglétét vagy más eutrofizációs hatásokat jelezne. A küszöbértékek a következők: a) a parti tengervizekben az értékek a 2000/60/EK irányelvnek megfelelően alakulnak; b) a parti tengervizeken túl az értékek konzisztensek a 2000/60/EK irányelvben a parti tengervizekre meghatározott értékekkel. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében állapítják meg ezeket az értékeket.	
Tengerfenéki élőhelyek opportunista makroalgái	D5C6 – Másodlagos: Az opportunista makroalgák abundanciája nem akkora, amely a tápanyagok káros feldúsulását jelezné. A küszöbértékek a következők: a) a parti tengervizekben az értékek a 2000/60/EK irányelvnek megfelelően alakulnak; b) amennyiben ez a kritérium a parti tengervizeken túli vizekre is vonatkozik, az értékek konzisztensek a 2000/60/EK irányelvben a parti tengervizekre meghatározott értékekkel. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében állapítják meg ezeket az értékeket.	

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
Makrofita életközösségek a tengerfenéki élőhelyeken (évelő tengeri hínárfélék és fűfélék, például moszatfélék, angolnafű és neptunfű)	D5C7 – Másodlagos: A makrofita életközösségek fajösszetétele és relatív abundanciája vagy mélységi megoszlása olyan, az alábbiaknak megfelelő értékek között mozog, amelyek azt mutatják, hogy nem befolyásolja őket kedvezőtlenül a tápanyagok feldúsulása, ideértve a víz áttetszőségének csökkenését: a) a parti tengervizekben az értékek a 2000/60/EK irányelvnek megfelelően alakulnak; b) amennyiben ez a kritérium a parti tengervizeken túli vizekre is vonatkozik, az értékek konzisztensek a 2000/60/EK irányelvben a parti tengervizekre meghatározott értékekkel. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében állapítják meg ezeket az értékeket.	
Tengerfenéki élőhelyek makrofaunális életközösségei	D5C8 – Másodlagos (kivéve, ha a D5C5 kritériumot helyettesíti): A makrofaunális életközösségek fajösszetétele és relatív abundanciája olyan, az alábbiaknak megfelelő értékek között mozog, amelyek azt mutatják, hogy nem befolyásolja őket kedvezőtlenül a tápanyagok és szerves anyagok feldúsulása: a) a parti tengervizekben a tengerfenéki biológiai minőségi elemek értékei a 2000/60/EK irányelvnek megfelelően alakulnak; b) a parti tengervizeken túl az értékek konzisztensek a 2000/60/EK irányelvben a parti tengervizekre meghatározott értékekkel. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében állapítják meg ezeket az értékeket.	

([1]) Ezen értékelés szempontjából relevánsak lehetnek a 2000/60/EK irányelv közös végrehajtási stratégiája keretében készült iránymutatások (pl. az ökológiai állapot és az ökológiai potenciál osztályozásának általános megközelítésére vonatkozó 13. sz. útmutató és az eutrofizáció európai vízpolitikák összefüggésében történő értékeléséről szóló 23. sz. útmutató).

A nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek

1. A parti tengervizekben a kritériumelemeket a 2000/60/EK irányelvnek megfelelően kell kiválasztani.

2. A D5C2 és D5C3 kritérium esetében a tagállamok a fitoplanktonok fajösszetételét és abundanciáját is felhasználhatják.

3. Információt kell gyűjteni a tengeri környezetbe jutó tápanyagok útvonalairól (atmoszferikus, szárazföldi vagy tengeri), amennyiben lehetséges.

4. A parti tengervizeken túl az alacsony kockázat miatt nem szükséges a nyomon követés, például olyan esetekben, ahol a parti tengervizek megfelelnek a küszöbértékeknek, figyelembe véve az atmoszferikus, tengeri – köztük a parti tengervizekből eredő – és a határokon átnyúló forrásokból származó tápanyagok bejutását.

5. A 2000/60/EK irányelv szerinti értékeléseket kell alkalmazni a parti tengervizekre vonatkozó minden egyes kritérium értékeléséhez.

6. A 2000/60/EK irányelvvel összhangban meghatározott értékek vagy a 2013/480/EU bizottsági határozat ([1]) szerinti interkalibrációs eljárással megállapított értékekre vagy a 2000/60/EK irányelv 8. cikkével és V. mellékletével összhangban a nemzeti jogszabályokban meghatározott értékekre hivatkoznak. Ezek az értékek az ökológiai minőségi arány „jó/mérsékelt határvonalának” tekintendők.

7. A fajösszetétel mindig az értékeléshez megfelelő legalacsonyabb taxonómiai szintre vonatkozik.

([1]) A Bizottság 2013/480/EU határozata (2013. szeptember 20.) az interkalibrációs eljárás eredményeképpen a tagállami megfigyelőrendszerek osztályozási értékeinek a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv értelmében történő megállapításáról és a 2008/915/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 266., 2013.10.8., 1. o.).

A kritérium mértékegységei:

— D5C1: tápanyag-koncentráció mikromol/literben (μmol/l),

— D5C2: klorofill-A-koncentráció (biomassza) mikrogramm/literben (μg/l),

— D5C3: virágzások esetében az előfordulások száma, időtartama napokban és térbeli kiterjedése négyzetkilométerben (km^2),

— D5C4: a fotikus határ mélysége méterben (m),

— D5C5: az oxigén koncentrációja a vízoszlop alján milligramm/literben (mg/l),

— D5C6: az ökológiai minőségi arány a makroalgák abundanciája vagy térbeli elterjedése vonatkozásában. A káros hatások kiterjedése négyzetkilométerben (km^2) vagy az értékelési terület arányában (százalék),

— D5C7: az ökológiai minőségi arány a fajösszetétel és a relatív abundancia értékelése, illetve a makrofiták növekedésének maximális mélysége vonatkozásában. A káros hatások kiterjedése négyzetkilométerben (km^2) vagy az értékelési terület arányában (százalék),

— D5C8: az ökológiai minőségi arány a fajösszetétel és a relatív abundancia értékelése vonatkozásában. A káros hatások kiterjedése négyzetkilométerben (km^2) vagy az értékelési terület arányában (százalék).

A tagállamoknak a 2000/60/EK irányelvben előírt mértékegységeket és ökológiai minőségi arányokat kell alkalmazniuk, amennyiben rendelkezésre állnak.

6. mutató

A tengerfenék épsége olyan szintű, amely biztosítja az ökoszisztémák szerkezetét és működését és különösen a fenéklakó ökoszisztémákat nem éri káros hatás

Kapcsolódó terhelés: Fizikai veszteség (a tengerfenék anyagának vagy morfológiájának tartós megváltoztatása és a tengerfenék anyagának kikotrása miatt); a tengerfenék fizikai zavarása (ami ideiglenes vagy visszafordítható)

Kritériumok – köztük kritériumelemek – és módszertani előírások

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
A tengerfenék fizikai vesztesége (beleértve az árapályövi területeket).	D6C1 – Elsődleges: A természetes tengerfenék fizikai veszteségének (tartós megváltoztatásának) térbeli kiterjedése és eloszlása.	*Az értékelés léptéke:* A tengerfenéki átfogó élőhelytípusok 1. és 6. mutató szerinti értékelésénél alkalmazottnak megfelelően. *A kritériumok alkalmazása:* A D6C1 kritérium értékelésének eredményeit (a fizikai veszteség eloszlása és becsült mértéke) figyelembe kell venni a D6C4 és a D7C1 kritériumok értékeléséhez. A D6C2 kritérium értékelésének eredményeit (a fizikai zavarási terhelések eloszlása és becsült mértéke) figyelembe kell venni a D6C3 kritérium értékeléséhez. A D6C3 kritérium értékelésének eredményeit (a fizikai zavarás káros hatásainak becsült mértéke élőhelytípusonként az egyes értékelési területeken) fel kell használni a D6C5 kritérium értékeléséhez.
A tengerfenék fizikai zavarása (beleértve az árapályövi területeket).	D6C2 – Elsődleges: A tengerfenék fizikai zavarásának térbeli kiterjedése és eloszlása.	
Az 1. és a 6. mutatónál alkalmazott tengerfenéki átfogó élőhelytípusok vagy egyéb élőhelytípusok.	D6C3 – Elsődleges: A fizikai zavarás miatt a biotikus és az abiotikus szerkezet és működés megváltozása formájában (pl. változik a fajösszetétel és a fajok relatív abundanciája, eltűnnek a különösen érzékeny vagy sérülékeny, illetve a kulcsfontosságú funkciót betöltő fajok, megváltozik a fajok méretstruktúrája) káros hatásokat elszenvedett élőhelytípus térbeli kiterjedése. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében határozzák meg a fizikai zavarás káros hatásainak küszöbértékeit.	

A D6C1, a D6C2 és a D6C3 kritériumok csak a „fizikai veszteség” és a „fizikai zavarás” terhelésekhez és ezek hatásaihoz kapcsolódnak, míg a D6C4 és a D6C5 kritériumok a 6. mutató átfogó értékelésében és a tengerfenéki élőhelyek 1. mutató szerinti értékelésében is szerepet játszanak. A D6C4 és a D6C5 kritériumokat ennek a mellékletnek a II. része mutatja be.

A nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek

1. A nyomonkövetési módszereket illetően:

   a) a D6C1 kritérium esetében az emberi tevékenységek által a tengerfenékben okozott tartós változtatásokat kell értékelni (ideértve a természetes tengerfenék anyagának vagy morfológiájának tartós megváltoztatását fizikai szerkezetátalakítás, infrastrukturális fejlesztések és a tengerfenék anyagának kikotrása okozta anyagveszteség miatt);

   b) a D6C2 kritérium esetében az emberi tevékenységekből származó fizikai zavarásokat kell értékelni (például fenékhalászati tevékenységek);

   c) parti tengervizek esetében a 2000/60/EK irányelv szerinti hidromorfológiai adatokat és releváns értékeléseket kell alkalmazni. A parti tengervizeken túl az adatok az infrastruktúra és az engedélyezett kitermelési helyek feltérképezéséből is kigyűjthetők.

2. Az értékelési módszereket illetően az adatokat úgy kell összesíteni, hogy:

   a) a D6C1 kritérium értékelése az a terület, amely az értékelési területen található összes tengerfenéki élőhely teljes természetes kiterjedéséhez képest elveszett (pl. az antropogén módosítás mértéke miatt);

   b) a D6C3 kritériumot az egyes értékelt tengerfenéki élőhelytípusok teljes természetes kiterjedéséhez képest kell vizsgálni.

3. A fizikai veszteség a tengerfenék olyan tartós megváltoztatását jelenti, amely legalább két jelentéstételi cikluson (12 év) keresztül fennállt vagy várhatóan fennáll.

4. A fizikai zavarás a tengerfenék olyan megváltoztatása, amely visszafordulhat, ha a zavarási terhelést okozó tevékenység megszűnik.

5. A D6C3 kritérium esetében a fajösszetétel az értékeléshez megfelelő legalacsonyabb taxonómiai szintre vonatkozik.

A kritérium mértékegységei:

— D6C1: az értékelési terület fizikai értelemben elveszített részének kiterjedése négyzetkilométerben (km^2),

— D6C2: az értékelési terület fizikai értelemben zavart részének kiterjedése négyzetkilométerben (km^2),

— D6C3: Az egyes élőhelytípusok káros hatásoknak kitett területe négyzetkilométerben (km^2) vagy az értékelési területen az élőhelytípus természetes kiterjedésének arányában (százalék).

7. mutató

A hidrográfiai feltételek tartós megváltozása nem károsítja a tengeri ökoszisztémákat

Kapcsolódó terhelés: Fizikai veszteség (a tengerfenék anyagának vagy morfológiájának tartós megváltoztatása vagy a tengerfenék anyagának kikotrása miatt); A hidrológiai feltételek változásai

Kritériumok – köztük kritériumelemek – és módszertani előírások

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
A tengerfenék és a vízoszlop (beleértve az árapályövi területeket) hidrográfiai változásai.	D7C1 – Másodlagos: A tengerfenék és a vízoszlop hidrográfiai feltételei tartós megváltozásának térbeli kiterjedése és eloszlása (pl. a hullámhatás, az áramlás, a sótartalom vagy a hőmérséklet változása), amelyek különösen a természetes tengerfenék fizikai veszteségével ([1]) kapcsolatosak.	*Az értékelés léptéke:* A tengerfenéki átfogó élőhelytípusok 1. és 6. mutató szerinti értékelésénél alkalmazottnak megfelelően. *A kritériumok alkalmazása:* A D7C1 kritérium értékelésének eredményeit (a hidrográfiai változások eloszlása és becsült mértéke) kell alkalmazni a D7C2 kritérium értékeléséhez.
Az 1. és a 6. mutatónál alkalmazott tengerfenéki átfogó élőhelytípusok vagy egyéb élőhelytípusok.	D7C2 – Másodlagos: A hidrográfiai feltételek tartós megváltozása miatt (fizikai és hidrográfiai jellemzőiben és a kapcsolódó biológiai életközösségekben) károsodást szenvedett egyes tengerfenéki élőhelytípusok térbeli kiterjedése.	

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
	A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében határozzák meg a hidrográfiai feltételek tartós változásai által okozott káros hatásokra vonatkozó küszöbértékeket.	A D7C2 kritérium értékelésének eredményeit (a káros hatások becsült mértéke élőhelytípusonként az egyes értékelési területeken) fel kell használni a D6C5 kritérium értékeléséhez.

([1]) A fizikai veszteség a 6. mutatóhoz tartozó előírások 3. pontjában említett fogalomnak felel meg.

A nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek

1. A nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó módszereket illetően:

   a) A nyomon követésnek a parton vagy a tengeren zajló infrastrukturális fejlesztésekhez kapcsolódó változásokra kell összpontosítania.

   b) Adott esetben az infrastrukturális fejlesztések hatásainak mértékét közvetlen mérésekkel vagy más megfelelő információforrással alátámasztott környezeti hatástanulmányi hidrodinamikai modellek segítségével kell értékelni.

   c) A parti tengervizek esetében a 2000/60/EK irányelv szerinti hidromorfológiai adatokat és releváns értékeléseket kell alkalmazni.

2. Az értékelési módszereket illetően az adatokat úgy kell összesíteni, hogy:

   a) a D7C1 kritériumot az értékelési területen lévő összes élőhely teljes természetes kiterjedéséhez képest vizsgálják;

   b) a D7C2 kritériumot az egyes értékelt tengerfenéki élőhelytípusok teljes természetes kiterjedéséhez képest vizsgálják.

A kritérium mértékegységei:

— D7C1: az értékelési terület hidrográfiailag megváltoztatott részének kiterjedése négyzetkilométerben (km^2),

— D7C2: az egyes élőhelytípusok káros hatásoknak kitett területe négyzetkilométerben (km^2) vagy az értékelési területen az élőhelytípus természetes kiterjedésének arányában (százalék).

8. mutató

A szennyező anyagok koncentrációja olyan szintű, amely nem okoz szennyező hatást

Kapcsolódó terhelés: Egyéb anyagok (szintetikus és nem szintetikus anyagok, radionuklidok) bejutása

Kritériumok – köztük kritériumelemek – és módszertani előírások

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
(1) A parti tengervizekben és a felségvizekben: a) A 2000/60/EK irányelvnek megfelelően kiválasztott szennyező anyagok: i. azok a szennyező anyagok, amelyek vonatkozásában a 2008/105/EK irányelv I. mellékletének A. része környezetminőségi szabványt határoz meg; ii. a 2000/60/EK irányelv VIII. melléklete szerinti vízgyűjtő-specifikus szennyező anyagok a parti tengervizekben;	D8C1 – Elsődleges: Parti tengervizekben és felségvizekben a szennyező anyagok koncentrációja nem lépi túl a következő küszöbértékeket: a) a kritériumelemek (1) a) pontjában meghatározott szennyező anyagok esetében a 2000/60/EK irányelvvel összhangban megállapított értékek;	*Az értékelés léptéke:* — a parti tengervizekben és a felségvizekben a 2000/60/EK irányelv szerint, — a felségvizeken túl a régió vagy alrégió részterületei, amelyeket adott esetben országhatárok tagolnak.

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
b) adott esetben egyéb (például tengeri forrásokból származó) szennyező anyagok, amelyeket az a) pont nem azonosít, és amelyek szennyező hatást okozhatnak a régióban vagy alrégióban. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki ezeknek a szennyező anyagoknak a jegyzékét. (2) A felségvizeken túl: a) az (1) pont szerinti szennyező anyagok, amennyiben ezek még okozhatnak szennyező hatást; b) adott esetben egyéb szennyező anyagok, amelyeket a (2) a) pont nem azonosít, és amelyek szennyező hatást okozhatnak a régióban vagy alrégióban. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki ezeknek a szennyező anyagoknak a jegyzékét.	b) amennyiben az a) pont szerinti szennyező anyagokat olyan mátrixban mérik, amelyre a 2000/60/EK irányelv nem állapított meg értéket, a szennyező anyagoknak az adott mátrixban a tagállamok által regionális vagy alregionális együttműködés keretében megállapított koncentrációja. c) a kritériumelemek (1) b) pontja alapján kiválasztott egyéb szennyező anyagok esetében egy meghatározott mátrixban (vízben, üledékben vagy biótában) mért azon koncentrációk, amelyek szennyező hatást okozhatnak. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében állapítják meg ezeket a koncentrációkat, figyelemmel ezeknek a parti tengervizeken és felségvizeken, illetve azokon túl történő alkalmazására; A parti tengervizeken túl a szennyező anyagok koncentrációja nem lépi túl a következő küszöbértékeket: a) a kritériumelemek (2) a) pontja alapján kiválasztott szennyező anyagok esetében a parti tengervizekben és felségvizekben alkalmazandó értékek; b) a kritériumelemek (2) b) pontja alapján kiválasztott szennyező anyagok esetében egy meghatározott mátrixban (vízben, üledékben vagy biótában) mért koncentrációk, amelyek szennyező hatást okozhatnak. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében állapítják meg ezeket a koncentrációkat.	*A kritériumok alkalmazása:* Azt, hogy a jó környezeti állapotot milyen mértékben sikerült elérni, minden egyes értékelt terület vonatkozásában a következőképpen kell kifejezni: a) a D8C1 kritérium szerinti összes szennyező anyag koncentrációja, az alkalmazott mátrix (víz, üledék, bióta), az, hogy a megállapított küszöbértékeknek megfelelnek-e, illetve a küszöbértékeknek megfelelő értékelt szennyező anyagok aránya, továbbá külön fel kell tüntetni a 2008/105/EK irányelv 8a. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett, mindenütt előforduló perzisztens, bioakkumulatív és toxikus anyagként viselkedő anyagokat; b) a D8C2 kritérium alapján értékelt fajokra vonatkozóan a káros hatásnak kitett populáció becsült abundanciája az értékelési területen; c) a D8C2 kritérium alapján értékelt élőhelyekre vonatkozóan a káros hatásnak kitett terület becsült kiterjedése az értékelési területen. A D8C2 kritériumnak a jó környezeti állapot 8. mutató szerinti átfogó értékelésében való alkalmazásáról regionális vagy alregionális szinten kell dönteni. Adott esetben a D8C2 kritérium értékelésének eredményeit figyelembe kell venni az 1. és a 6. mutató szerinti értékelésekben.
A szennyező anyagok által veszélyeztetett fajok és élőhelyek. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki a vizsgálandó fajok, szövetek és élőhelyek jegyzékét.	D8C2 – Másodlagos: A fajok egészségét és az élőhelyek állapotát (például a faj-összetételt és a relatív abundanciát a krónikusan szennyezett helyszíneken) nem károsítják a szennyező anyagok, figyelemmel azok kumulatív és szinergikus hatásaira is. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében állapítják meg ezeket a káros hatásokat és küszöbértékeiket.	
A 2005/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([1]) 2. cikkének 2. pontjában meghatározott szennyező anyagokkal, többek között kőolajjal és hasonló anyagokkal való jelentős mértékű akut szennyezési események.	D8C3 – Elsődleges: A jelentős mértékű akut szennyezési események térbeli kiterjedését és időtartamát a minimálisra csökkentették.	*Az értékelés léptéke:* Regionális vagy alregionális szint, amelyet adott esetben országhatárok tagolnak.

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
		A kritériumok alkalmazása: Azt, hogy a jó környezeti állapotot milyen mértékben sikerült elérni, minden egyes értékelt terület vonatkozásában a következőképpen kell kifejezni: — a jelentős mértékű akut szennyezési események teljes becsült térbeli kiterjedése és eloszlása, valamint teljes időtartama évente. Ezt a kritériumot a D8C4 kritérium értékeléséhez triggerként kell használni.
A II. rész 1. táblázatában felsorolt fajcsoportokba tartozó fajok és a II. rész 2. táblázatában felsorolt, átfogó tengerfenéki élőhelytípusok.	D8C4 – Másodlagos (jelentős mértékű akut szennyezési esemény esetén alkalmazandó): A jelentős mértékű akut szennyezési eseményeknek a fajok egészségére és az élőhelyek állapotára (például fajösszetételükre és relatív abundanciájukra) gyakorolt káros hatásait a minimálisra csökkentették, és ahol lehetséges volt, megszüntették.	*Az értékelés léptéke:* A fajcsoportok vagy átfogó tengerfenéki élőhelytípusok 1. és 6. mutató szerinti értékelésénél alkalmazottnak megfelelően. *A kritériumok alkalmazása:* A D8C4 kritérium értékelésének eredményeit figyelembe kell venni az 1. és 6. mutató szerinti értékelésben a következők megadásával, amennyiben a kumulatív térbeli és időbeli hatások jelentősek: a) a károsodást szenvedett fajok becsült abundanciája; b) a károsodást szenvedett átfogó élőhelytípusok becsült kiterjedése. A D8C4 kritériumnak a jó környezeti állapot 8. mutató szerinti átfogó értékelésében való alkalmazásáról regionális vagy alregionális szinten kell dönteni.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács 2005/35/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a hajók által okozott szennyezésről és a szennyezéssel elkövetett jogsértésekre alkalmazandó, büntetőjogi szankciókat is magukban foglaló szankciók bevezetéséről (HL L 255., 2005.9.30., 11. o.).

A nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek

1. A D8C1 kritérium elemeinél az esetlegesen szennyező hatást okozó egyéb szennyező anyagokat kockázatelemzés alapján kell kiválasztani az (1) b) és (2) b) pontnak megfelelően. Ezeknél a szennyező anyagoknál az értékeléshez használt mátrixoknak és küszöbértékeknek a legérzékenyebb fajokat és kitettségi útvonalakat (ideértve az emberi egészségre az élelmiszerláncon keresztüli kitettséggel gyakorolt veszélyeket) kell megjeleníteniük.

2. E határozat alkalmazásában:

   a) D8C1 kritérium: a parti tengervizekben és a felségvizekben előforduló szennyező anyagok értékelését illetően a tagállamok a 2000/60/EK irányelv követelményeivel összhangban követik nyomon a szennyező anyagokat, és az irányelv szerinti értékeléseket alkalmazzák, amennyiben ezek rendelkezésre állnak. Információt kell gyűjteni a tengeri környezetbe jutó szennyező anyagok útvonalairól (atmoszferikus, szárazföldi vagy tengeri), amennyiben lehetséges.

   b) D8C2 és D8C4 kritérium: az egészségügyi hatások értékeléséhez relevánsak lehetnek a biomarkerek vagy a populáció demográfiai jellemzői (például termékenységi arányok, túlélési és elhullási arányok és reproduktív kapacitás).

   c) D8C3 és D8C4 kritérium: e határozat alkalmazásában a nyomon követést szükség szerint akkor kezdik, amikor akut szennyezési esemény következik be, és nem a 2008/56/EK irányelv 11. cikke szerinti rendszeres nyomonkövetési program részeként végzik azt.

   d) D8C3 kritérium: A tagállamok azonosítják a jelentős mértékű akut szennyezési esemény forrását, hacsak lehetséges. Ehhez használhatják az Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökség műholdas felügyeleti rendszerét.

3. A szennyező anyag kifejezés vonatkozhat egyetlen anyagra vagy anyagcsoportra. A jelentéstétel következetessége érdekében az anyagok csoportosítását uniós szinten kell meghatározni.

4. A fajösszetétel mindig az értékeléshez megfelelő legalacsonyabb taxonómiai szintre vonatkozik.

A kritérium mértékegységei:

— D8C1: a szennyező anyagok koncentrációja mikrogramm/literben (µg/l) víz esetében, mikrogramm/kilogrammban (µg/kg) az üledék száraz tömege esetében és mikrogramm/kilogrammban (µg/kg) a bióta nedves tömege esetében,

— D8C2: az érintett fajok abundanciája (egyedek vagy regionális vagy alregionális szinten elfogadott egyéb megfelelő egységek száma); az egyes átfogó élőhelytípusok érintett kiterjedése négyzetkilométerben (km^2),

— D8C3: a jelentős mértékű akut szennyezési események időtartama napokban és térbeli kiterjedése négyzetkilométerben (km^2) az egyes években,

— D8C4: az érintett fajok abundanciája (egyedek vagy regionális vagy alregionális szinten elfogadott egyéb megfelelő egységek száma); az egyes átfogó élőhelytípusok érintett kiterjedése négyzetkilométerben (km^2).

9. mutató

Az emberi fogyasztásra szánt halakban és egyéb tengeri eredetű élelmiszerekben lévő szennyező anyagok mennyisége nem haladja meg az uniós jogszabályokban vagy más vonatkozó előírásokban meghatározott szintet

Kapcsolódó terhelés: Veszélyes anyagok bejutása

Kritériumok – köztük kritériumelemek – és módszertani előírások

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
Az 1881/2006/EK rendeletben felsorolt szennyező anyagok. E határozat alkalmazásában a tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem veszik figyelembe az 1881/2006/EK rendeletben szereplő szennyező anyagokat, amennyiben ezt kockázatelemzés támasztja alá. A tagállamok értékelhetnek egyéb olyan szennyező anyagokat is, amelyek az 1881/2006/EK rendeletben nem szerepelnek. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki az ilyen egyéb szennyező anyagok jegyzékét. Az értékelendő fajok, szövetek és élőhelyek jegyzékét a tagállamok az itt szereplő előírásoknak megfelelően dolgozzák ki. A fajok és kapcsolódó szövetek jegyzékének kidolgozásakor regionális vagy alregionális szinten együttműködhetnek.	D9C1 – Elsődleges: A vadonból fogott vagy gyűjtött tengeri eredetű élelmiszerek (köztük halak [a tengeri akvakultúrából származó uszonyos halak kivételével], rákalakúak, puhatestűek, tüskésbőrűek, tengeri hínár és egyéb tengeri növények) ehető szöveteiben (izom, máj, ikra, hús vagy értelemszerűen az egyéb puha testrészek) lévő szennyező anyagok szintje nem haladja meg: a) az 1881/2006/EK rendeletben felsorolt szennyező anyagok esetében az abban a rendeletben megállapított felső határértékeket, amelyek megegyeznek az e határozat szerinti küszöbértékekkel; b) az 1881/2006/EK rendeletben nem szereplő egyéb szennyező anyagok esetében azokat a küszöbértékeket, amelyeket a tagállamok határoznak meg regionális vagy alregionális együttműködés keretében.	*Az értékelés léptéke:* A 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]) 38. cikke szerinti halászati vagy tenyésztési terület. *A kritériumok alkalmazása:* Azt, hogy a jó környezeti állapotot milyen mértékben sikerült elérni, minden egyes értékelt terület vonatkozásában a következőképpen kell kifejezni: — az egyes szennyező anyagok koncentrációja a tengeri eredetű élelmiszerekben, az alkalmazott mátrix (fajok és szövetek), hogy a megállapított küszöbértékeknek megfelel-e, illetve azon értékelt szennyező anyagoknak az aránya, amelyek a vonatkozó küszöbértékeknek megfelelnek.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács 1379/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 354., 2013.12.28., 1. o.).

A nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek

1. Amikor a tagállamok összeállítják a D9C1 kritériumhoz figyelembe veendő fajok jegyzékét, e fajoknak:

   a) jellemzőeknek kell lenniük az érintett tengeri régióra vagy alrégióra;

   b) az 1881/2006/EK rendelet hatálya alá kell tartozniuk;

c) az értékelt szennyező anyag szempontjából megfelelőnek kell lenniük;

d) az adott tagállamban a leggyakrabban fogyasztott vagy fogyasztás céljából leggyakrabban fogott vagy gyűjtött fajok között kell lenniük.

2. Egy szennyező anyag kapcsán meghatározott küszöbérték túllépése esetén utólagos nyomon követést kell alkalmazni, hogy megállapítsák a szennyeződés perzisztenciáját a vizsgált területen és fajokban. A nyomon követést addig kell végezni, amíg elegendő bizonyíték áll rendelkezésre a hibakockázat kizárására.

3. E határozat alkalmazásában a szennyező anyagok felső határértékének értékeléséhez végzett mintavételt a 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]) 11. cikkével és az 589/2014/EU ([2]) és 333/2007/EK ([3]) bizottsági rendelettel összhangban kell végezni.

4. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az egyes régiókon és alrégiókon belül a mintavétel időbeli és földrajzi léptéke kellően reprezentatív mintát eredményezzen a szóban forgó szennyező anyagoknak az adott tengeri régió vagy alrégió tengeri eredetű élelmiszereiben való jelenlétéről.

A kritérium mértékegységei:

— D9C1: a szennyező anyagok koncentrációja az 1881/2006/EK rendelet mellékletében meghatározott mértékegységekben.

10. mutató

A tengeri hulladék jellemzői és mennyiségei nem okoznak károsodást a parti és a tengeri környezetben

Kapcsolódó terhelés: Hulladék bejutása

Kritériumok – köztük kritériumelemek – és módszertani előírások

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
Hulladék (kivéve mikrohulladék), amely a következő kategóriákba sorolható ([1]): mesterséges polimer anyagok, gumi, ruha/textilanyag, papír/kartonpapír, feldolgozott/megmunkált fa, fém, üveg/kerámia, vegyi anyagok, nem meghatározott, illetve élelmiszer-hulladék. A tagállamok további alkategóriákat határozhatnak meg.	D10C1 – Elsődleges: A partvonalakon, a vízoszlop felszíni rétegében és a tengerfenéken lerakódott hulladék összetétele, mennyisége és térbeli eloszlása olyan mértékű, amely nem okoz károsodást a parti és a tengeri környezetben. A tagállamok uniós szintű együttműködés keretében határozzák meg e szintek küszöbértékeit, figyelemmel a regionális vagy alregionális sajátosságokra.	*Az értékelés léptéke:* A régió vagy alrégió részterülete, amelyet adott esetben országhatárok tagolnak. *A kritériumok alkalmazása:* Azt, hogy a jó környezeti állapotot milyen mértékben sikerült elérni, minden egyes értékelt terület és kritérium vonatkozásában a következőképp kell kifejezni: a) az egyes kritériumok eredményei (a hulladék vagy mikrohulladék mennyisége kategóriánként) és eloszlása a D10C1 és a D10C2 kritériumoknál alkalmazott mátrixokban, illetve az, hogy a megállapított küszöbértékeknek megfeleltek-e, b) a D10C3 kritérium eredményei (a hulladék és a mikrohulladék mennyisége kategóriánként és fajonként), illetve az, hogy a megállapított küszöbértékeknek megfeleltek-e.
Mikrohulladék (5 mm-nél kisebb részecskék), a „mesterséges polimer anyagok” és az „egyéb” kategóriában.	D10C2 – Elsődleges: A partvonalakon a vízoszlop felszínén és a tengerfenék üledékében lerakódott mikrohulladék összetétele, mennyiségének alakulása és térbeli eloszlása olyan mértékű, amely nem okoz károsodást a parti és a tengeri környezetben.	

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács 882/2004/EK rendelete (2004. április 29.) a takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állategészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről (HL L 165., 2004.4.30., 1. o.).

([2]) A Bizottság 589/2014/EU rendelete (2014. június 2.) az egyes élelmiszerekben előforduló dioxinok, dioxinszerű PCB-k és nem dioxinszerű PCB-k koncentrációjának hatósági ellenőrzésére szolgáló mintavételi és vizsgálati módszerek megállapításáról és a 252/2012/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 164., 2014.6.3., 18. o.).

([3]) A Bizottság 333/2007/EK rendelete (2007. március 28.) az élelmiszerek ólom-, kadmium-, higany-, szervetlen vegyületben lévő ón-, 3-MCPD- és benzo(a)pirén-tartalmának hatósági ellenőrzése céljából végzett mintavétel és vizsgálat módszereinek megállapításáról (HL L 88., 2007.3.29., 29. o.).

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
	A tagállamok uniós szintű együttműködés keretében határozzák meg e szintek küszöbértékeit, figyelemmel a regionális vagy alregionális sajátosságokra.	A D10C1, D10C2 és D10C3 kritériumoknak a jó környezeti állapot 10. mutató szerinti átfogó értékelésében való alkalmazásáról uniós szinten kell megegyezni. A D10C3 kritérium eredményeit figyelembe kell venni az 1. mutató szerinti értékelésekben, ahol lehetséges.
Hulladék és mikrohulladék, amely a „mesterséges polimer anyagok" és az „egyéb" kategóriába tartozik, és amelynek jelenlétét a következő csoportokba tartozó bármelyik fajban vizsgálhatják: madarak, emlősök, hüllők, halak vagy gerinctelenek. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki a vizsgálandó fajok jegyzékét.	D10C3 – Másodlagos: A tengeri állatok által elfogyasztott hulladék és mikrohulladék mennyisége olyan mértékű, amely nem károsítja az érintett fajok egészségét. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében határozzák meg e szintek küszöbértékeit.	
Azon madár-, emlős-, hüllő-, hal- vagy gerinctelen fajok, amelyek ki vannak téve a hulladék okozta kockázatnak. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki a vizsgálandó fajok jegyzékét.	D10C4 – Másodlagos: A hulladék miatt károsodott, például a hulladékba gabalyodott, más típusú sebesüléseket szenvedett vagy elpusztult, illetve egészségügyi következményeket elszenvedett egyedek száma fajonként. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében határozzák meg a hulladék káros hatásainak küszöbértékeit.	*Az értékelés léptéke:* A fajcsoportok 1. mutató szerinti értékelésénél alkalmazottnak megfelelően. *A kritériumok alkalmazása:* Azt, hogy a jó környezeti állapotot milyen mértékben sikerült elérni, minden egyes értékelt terület vonatkozásában a következőképpen kell kifejezni: — a D10C4 kritérium alapján értékelt fajokra vonatkozóan a károsodást szenvedett egyedek becsült száma az értékelési területen. A D10C4 kritériumnak a jó környezeti állapot 10. mutató szerinti átfogó értékelésében való alkalmazásáról uniós szinten kell megegyezni. Adott esetben e kritérium értékelésének eredményeit is figyelembe kell venni az 1. mutató szerinti értékelésekben.

([1]) Ezek a Közös Kutatóközpont „Guidance on Monitoring of marine litter in European seas" (Útmutató a tengeri hulladék nyomon követéséhez az európai tengereken) című útmutatójában (2013, ISBN 978-92-79-32709-4) a hulladékelemek kategóriáit bemutató alaplista „1. szint – Anyagok" kategóriái. Az alaplista meghatározza, hogy az egyes kategóriák mit tartalmaznak, például a „vegyi anyagok" a paraffint, a viaszt, az olajat és a kátrányt foglalja magában.

A nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek

1. D10C1 kritérium esetében: a hulladékot kötelező nyomon követni a partvonalakon; emellett a vízoszlop felszínén és a tengerfenéken felhalmozódott hulladék is nyomon követhető. Információt kell gyűjteni a hulladék forrásáról és útvonaláról, amennyiben ez megvalósítható;

2. D10C2 kritérium esetében: a mikrohulladékot kötelező nyomon követni a vízoszlop felszínén és a tengerfenék üledékében; emellett a partvonalakon felhalmozódott hulladék is nyomon követhető. Ahol ez megvalósítható, a mikrohulladékot úgy kell nyomon követni, hogy a bejutás pontszerű szennyezőforrásához (például kikötőhöz, jachtkikötőhöz, szennyvíztisztító telephez, esővízcsatornához) kapcsolódjon.

3. A D10C3 és a D10C4 kritérium vonatkozásában: a nyomon követés véletlenszerű eseményeken is alapulhat (pl. elhullott állatok partra vetődése, hulladékba gabalyodott állatok tenyészkolóniákban, érintett egyedek felmérésenként).

A kritérium mértékegységei:

— D10C1: hulladék mennyisége kategóriánként, darabszám:

  — a partvonal 100 méteres szakaszain (m),

  — a vízoszlop felszínén és a tengerfenéken négyzetkilométerenként (km^2),

— D10C2: mikrohulladék mennyisége kategóriánként, darabszám és tömeg grammban (g),

— a vízoszlop felszínén négyzetméterenként (m^2),

— a partvonalon és a tengerfenéken az üledék kilogrammjában (kg) (száraz tömeg),

— D10C3: a hulladék/mikrohulladék mennyisége grammban (g), darabszáma egyedenként és fajonként a vizsgált egyed mérethez viszonyítva (tömeg vagy hossz, értelemszerűen),

— D10C4: az érintett egyedek száma (halálos; nem halálos) fajonként.

11. mutató

A tengeri környezetbe jutó energia – többek között a víz alatti zaj – olyan szintű, amely nem okoz a tengeri környezetben károsodást

Kapcsolódó terhelés: Emberi eredetű hangok bejutása; Más energiabeviteli formák

Kritériumok – köztük kritériumelemek – és módszertani előírások

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
Emberi eredetű impulzusos zaj a vízben.	D11C1 – Elsődleges: Az emberi eredetű impulzusos hangforrások térbeli eloszlása, időtartama és erőssége nem haladja meg azt a szintet, ami károsan hat a tengeri állatok populációira. A tagállamok uniós szintű együttműködés keretében határozzák meg e szintek küszöbértékeit, figyelemmel a regionális vagy alregionális sajátosságokra.	*Az értékelés léptéke:* Régió, alrégió vagy alkörzet. *A kritériumok alkalmazása:* Azt, hogy a jó környezeti állapotot milyen mértékben sikerült elérni, minden egyes értékelt terület vonatkozásában a következőképpen kell kifejezni: a) a D11C1 kritérium vonatkozásában az impulzusos zajforrások időtartama naptári évekre vetítve, ezek időbeli megoszlása az éven belül és térbeli eloszlása az értékelési területen, továbbá az, hogy a megállapított küszöbértékeknek megfelelnek-e; b) a D11C2 kritérium vonatkozásában egységterületenként a mért hangerősség éves vagy regionális vagy alregionális szinten elfogadott egyéb megfelelő időszakra számított átlaga, továbbá ennek térbeli eloszlása az értékelési területen, illetve az, hogy a megállapított küszöbértékeknek az értékelési terület mekkora része (%, km^2) felel meg. A D11C1 és D11C2 kritériumoknak a jó környezeti állapot 11. mutató szerinti értékelésében való alkalmazásáról uniós szinten kell megegyezni. Ezeknek a kritériumoknak az eredményeit is figyelembe kell venni az 1. mutató szerinti értékelésekben.
Emberi eredetű, alacsony frekvenciájú folyamatos hang a vízben.	D11C2 – Elsődleges: Az emberi eredetű, alacsony frekvenciájú folyamatos hang térbeli eloszlása, időtartama és erőssége nem haladja meg azt a szintet, ami károsan hat a tengeri állatok populációira. A tagállamok uniós szintű együttműködés keretében határozzák meg e szintek küszöbértékeit, figyelemmel a regionális vagy alregionális sajátosságokra.	

A nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek

1. A D11C1 kritérium nyomon követéséhez:

a) Térbeli eloszlás: olyan földrajzi helyek, amelyek alakját és területét regionális vagy alregionális szinten határozzák meg például a 2008/56/EK irányelv III. mellékletében felsorolt tevékenységek alapján.

b) Monopólusos energiaforrási szintként leírt impulzusos zaj dB re $1\mu Pa^2$ s egységekben vagy nullától a csúcsszintig monopólusos forrásszint dB re 1μPa m egységekben, mindkettő a 10 Hz és 10 kHz közötti frekvenciasávon túl. A tagállamok egyéb magasabb frekvenciasávval rendelkező konkrét forrásokat is figyelembe vehetnek, amennyiben a hosszabb tartományú hatások relevánsak.

2. A D11C2 kritérium nyomon követéséhez:

A négyzetes hangterhelés éves átlagértéke vagy regionális vagy alregionális szinten elfogadott egyéb mértékegysége mindkét egyharmad oktávos sávban (az egyik 63 Hz-es középfrekvenciájú, a másik 125 Hz-es középfrekvenciájú) dB re 1μPa egységekben decibelszintben kifejezve, a terheléshez képest megfelelő térbeli eloszlással. Ez közvetlenül is mérhető, illetve a mérések közötti interpolálásra vagy a mérésekből való extrapolálásra használt modellekből is kikövetkeztethető. A tagállamok dönthetnek úgy regionális vagy alregionális szinten, hogy további frekvenciasávokat kísérnek figyelemmel.

A más energiabeviteli formákhoz (például a hőenergiához, az elektromágneses térhez és a fényhez) és a zaj környezetre gyakorolt hatásaihoz kapcsolódó kritériumok még további fejlesztést igényelnek.

A kritérium mértékegységei:

— D11C1: Az impulzusos zaj negyedévente (vagy adott esetben havonta) hány napon jelentkezik; az értékelési területen azon egységterületek aránya vagy kiterjedése négyzetkilométerben (km^2) és évente, ahol impulzusos zaj jelentkezik,

— D11C2: a folyamatos zaj szintjének éves (vagy egyéb megfelelő időszakban számított) átlaga egységterületenként; az értékelési terület azon aránya (százalékban) vagy kiterjedése négyzetkilométerben (km^2), ahol a zajszint meghaladja a küszöbértéket.

II. RÉSZ

A 2008/56/EK irányelv 8. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint a tengervizek főbb tulajdonságainak, jellemzőinek és jelenlegi környezeti állapotának nyomon követésére és értékelésére vonatkozó kritériumok, módszertani előírások, egyéb előírások és szabványosított módszerek

A II. rész az ökoszisztéma következő releváns elemeihez kapcsolódó mutatókkal foglalkozik: madár-, emlős-, hüllő-, hal- és lábasfejűfajok csoportjai (1. mutató), nyílt vízi élőhelyek (1. mutató), tengerfenéki élőhelyek (1. és 6. mutató) és ökoszisztémák, ideértve a táplálékhálókat (1. és 4. mutató) a 2008/56/EK irányelv ([1]) III. mellékletében felsoroltaknak megfelelően.

Témakör

Madár-, emlős-, hüllő-, hal- és lábasfejűfajok csoportjai (1. mutató)

Kritériumok – köztük kritériumelemek – és módszertani előírások

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
A régióban vagy az alrégióban azon madár-, emlős-, hüllő-, gazdaságilag nem hasznosított hal- és lábasfejűfajok, amelyeket veszélyeztet a nem szándékos befogás. A tagállamok az adatgyűjtési tevékenységekre vonatkozóan az 1380/2013/EU rendelet 25. cikkének (5) bekezdésében meghatározott kötelezettségeknek megfelelően a Bizottság (EU) 2016/1251 végrehajtási határozata ([1]) mellékletének 1D. táblázatában felsorolt fajjegyzékre figyelemmel regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki e fajok jegyzékét.	D1C1 – Elsődleges: Az egyes fajok nem szándékos járulékos fogások által okozott mortalitása elmarad a fajokat veszélyeztető mértéktől, így biztosított hosszú távú életképességük. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében határozzák meg a fajok nem szándékos járulékos fogások által okozott elhullási arányára vonatkozó küszöbértékeket.	*Az értékelés léptéke:* A megfelelő fajok és fajcsoportok D1C2–D1C5 kritériumok szerinti értékelésénél alkalmazottnak megfelelően. *A kritériumok alkalmazása:* Azt, hogy a jó környezeti állapotot milyen mértékben sikerült elérni, minden egyes értékelt terület vonatkozásában a következőképpen kell kifejezni: — a fajok elhullási aránya és az, hogy ez megfelel-e a megállapított küszöbértéknek. Ez a kritérium is hozzájárul a megfelelő fajok D1C2 kritérium szerinti értékeléséhez.

([1]) A 199/2008/EK rendelet használható a megfelelő halászati adatok gyűjtéséhez az 1., a 4. és a 6. mutató céljaira.

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
Az 1. táblázatában felsorolt fajcsoportok, amennyiben jelen vannak a régióban vagy alrégióban. A tagállamok megállapítják az egyes fajcsoportokra jellemző fajok körét, amelyeket a fajok és élőhelyek kiválasztására vonatkozó előírásokban meghatározott kritériumok alapján választanak ki regionális vagy alregionális együttműködés keretében. E fajok közé tartoznak a 92/43/EGK irányelv II. mellékletében felsorolt emlősök és hüllők, és más fajokat is beemelhetnek közéjük, például az uniós jogszabályokban (a 92/43/EGK irányelv további mellékleteiben, a 2009/147/EK irányelvben vagy az 1380/2013/EU rendeletben) és a nemzetközi megállapodásokban – például a regionális tengeri egyezményekben – felsoroltakat.	D1C2 – Elsődleges: A fajok populációinak abundanciája nem károsodik az emberi eredetű terhelések következtében, így ezek hosszú távú életképessége biztosított. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki az egyes fajokra vonatkozó küszöbértékeket, figyelembe véve a populációméret természetes változásait és a D1C1, a D8C4 és a D10C4 kritériumok és más releváns terhelések által okozott elhullási arányokat. A 92/43/EGK irányelv hatálya alá tartozó fajok esetében ezek az értékek megegyeznek az illetékes tagállamok által a 92/43/EGK irányelv értelmében megállapított kedvező referenciapopuláció értékeivel.	*Az értékelés léptéke:* Ökológiai szempontból releváns léptéket kell alkalmazni minden fajcsoportra a következők szerint: — a mélytengeri fogascetek, szilászcetek és mélytengeri halak esetében: régió, — madarak, kis fogascetek, nyílt vízi és tengerfeneki talapzati halak: a Balti-tenger és a Fekete-tenger régiója vagy alkörzetei; az Atlanti-óceán észak-keleti térségének és a Földközi-tengernek az alrégiói, — fókafélék, teknősbékák, lábasfejűek esetében: a Balti-tenger régiója és alkörzetei; az Atlanti-óceán észak-keleti térségének és a Földközi-tengernek az alrégiói, — a part menti halak esetében: régió vagy alrégió alkörzete, — gazdaságilag hasznosított halak és kagylók esetében: a 3. mutató szerint. *A kritériumok alkalmazása:* Az egyes fajok állapotát egyedileg kell értékelni az ehhez kiválasztott kritériumok alapján, és az értékelések segítségével a következőképpen kell kifejezni, hogy menynyire sikerült elérni a jó környezeti állapotot az egyes fajcsoportok és az egyes értékelt területek esetében: a) az értékelések megadják az alkalmazott kritériumok értékét/értékeit, és azt, hogy ezek megfelelnek-e a megállapított küszöbértékeknek; b) a 92/43/EGK irányelv hatálya alá tartozó fajok általános állapotát az irányelv által biztosított módszer alkalmazásával kell felmérni. A gazdaságilag hasznosított fajok általános állapotát a 3. mutató alatt kell értékelni. Más fajoknál a fajok általános állapotát uniós szinten elfogadott módszerrel kell meghatározni, figyelemmel a regionális vagy alregionális sajátosságokra; c) az egyes fajcsoportok általános állapotát uniós szinten elfogadott módszerrel kell meghatározni, figyelemmel a regionális vagy alregionális sajátosságokra.
	D1C3 – Elsődleges a gazdaságilag hasznosított halak és lábasfejűek, és másodlagos az egyéb fajok esetében: A fajok populációjának demográfiai jellemzői (például testméret vagy életkorcsoport szerinti összetétel, a nemek aránya, termékenységi és túlélési arányok) olyan egészséges populációt jeleznek, amelyet nem károsítanak az emberi eredetű terhelések. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki az egyes fajok meghatározott jellemzőire vonatkozó küszöbértékeket, figyelembe véve a D8C2 és a D8C4 kritériumokból, valamint más kapcsolódó terhelésekből eredően a fajok egészségét károsító hatásokat.	
	D1C4 – Elsődleges a 92/43/EGK irányelv II., IV. és V. mellékletének hatálya alá tartozó fajok, és másodlagos az egyéb fajok esetében: A fajok elterjedési területe és – adott esetben – elterjedési mintája összhangban van az uralkodó fiziográfiai, földrajzi és éghajlati feltételekkel. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében határozzák meg az egyes fajokra vonatkozó küszöbértékeket. A 92/43/EGK irányelv hatálya alá tartozó fajok esetében ezek az értékek megegyeznek az illetékes tagállamok által a 92/43/EGK irányelvben megállapított kedvező elterjedési terület referenciaértékekkel.	

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
	D1C5 – Elsődleges a 92/43/EGK irányelv II., IV. és V. mellékletének hatálya alá tartozó fajok, és másodlagos az egyéb fajok esetében: A fajok élőhelye megfelelő méretű és állapotú ahhoz, hogy támogassa a fajok különböző életszakaszait.	

([1]) A Bizottság (EU) 2016/1251 végrehajtási határozata (2016. július 12.) a halászati ágazatban az adatok gyűjtésére, kezelésére és felhasználására vonatkozó, a 2017–2019 közötti időszakra szóló többéves uniós program elfogadásáról (HL L 207., 2016.8.1., 113. o.).

Kritériumelemek

1. táblázat

Fajcsoportok ([1])

Ökoszisztéma-elem	Fajcsoportok
Madarak	Növényevő madarak
	Gázlómadarak
	Felszínen táplálkozó madarak
	Nyílt vízen táplálkozó madarak
	Tengerfenéken táplálkozó madarak
Emlősök	Kis fogascetek
	Mélytengeri fogascetek
	Sziláscetek
	Fókafélék
Hüllők	Teknősbékák
Halak	Part menti halak
	Nyílt vízi talapzati halak
	Tengerfenéki talapzati halak
	Mélytengeri halak
Lábasfejűek	Part menti/talapzati lábasfejűek
	Mélytengeri lábasfejűek

([1]) A 199/2008/EK rendelet szerinti releváns halászati adatokat kell használni.

A „Madár-, emlős-, hüllő-, hal- és lábasfejűfajok csoportjai" témakörhöz kapcsolódó nyomon követésre és értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek

1. A D1C1 kritérium esetében fajonként és halászati tevékenységcsoportonként kell adatokat szolgáltatni a Nemzetközi Tengerkutatási Tanács (ICES) övezetei, a Földközi-tengeri Általános Halászati Bizottság (GFCM) földrajzi alterületei vagy az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) makaronéziai biogeográfiai régióban található halászterületei vonatkozásában, hogy az érintett fajokra vonatkozóan a szükséges mértékben lehetővé tegyék az adatok aggregációját, és azonosítsák az egyes fajok járulékos fogásai legfőbb okozóinak tartott konkrét halászatokat és halászeszközöket.

2. A „parti" kifejezést fizikai, hidrológiai és ökológiai paraméterek határozzák meg, és nem korlátozódik a 2000/60/EK irányelv 2. cikkének (7) bekezdésében meghatározott parti tengervizekre.

3. A fajok értékelése indokolt esetben populációk szintjén is végezhető.

4. Ahol lehetséges, a 92/43/EGK irányelv, a 2009/147/EK irányelv és az 1380/2013/EU rendelet szerinti értékeléseket kell alkalmazni e határozat céljaira:

   a) a madarak esetében a D1C2 és a D1C4 kritériumok a populáció méretének, illetve a költő- és elterjedési terület méretének felelnek meg a 2009/147/EK irányelv alapján.

   b) emlősök, hüllők és gazdaságilag nem hasznosított halak esetében a kritériumok megegyeznek a 92/43/EGK irányelv értelmében alkalmazott kritériumokkal a következők szerint: a D1C2 és a D1C3 kritérium a „populáció", a D1C4 kritérium az „elterjedés" és a D1C5 kritérium a „faj élőhelye" kritériumnak felel meg;

   c) a gazdaságilag hasznosított halak és lábasfejűek esetében a 3. mutató szerinti értékeléseket kell az 1. mutató céljaira felhasználni úgy, hogy a D3C2 kritériumot a D1C2 kritériumhoz, a D3C3 kritériumot a D1C3 kritériumhoz használják.

5. A D1C1, D2C3, D3C1, D8C2, D8C4 és D10C4 kritériumok szerinti terhelések káros hatásainak értékelését, valamint a D9C1, D10C3, D11C1 és D11C2 kritériumok szerinti terhelések értékelését figyelembe kell venni a fajok 1. mutató szerinti értékelésénél.

A kritérium mértékegységei:

— D1C2: az egyes fajok abundanciája (egyedek száma vagy biomassza tonnában [t]).

Témakör

Nyílt vízi élőhelyek (az 1. mutatóhoz kapcsolódóan)

Kritériumok – köztük kritériumelemek – és módszertani előírások

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
Az átfogó nyílt vízi élőhelytípusok (változó sótartalom ([1]), parti, talapzati és óceáni/talapzaton túli), amennyiben jelen vannak a régióban vagy alrégióban, és a második bekezdésben meghatározott egyéb élőhelytípusok. A tagállamok további élőhelytípusokat választhatnak ki regionális vagy alregionális együttműködés keretében a fajok és élőhelyek kiválasztására vonatkozó előírásokban meghatározott kritériumok alapján.	D1C6 – Elsődleges: Az élőhelytípus állapotát – ideértve a biotikus és abiotikus szerkezetét és működését – (pl. tipikus fajösszetétel és a fajok relatív abundanciája, a különösen érzékeny vagy sérülékeny fajok, illetve a kulcsfontosságú funkciót betöltő fajok hiánya, a fajok méret szerinti struktúrája) nem érik emberi eredetű káros hatások. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében határozzák meg az egyes élőhelytípusok állapotára vonatkozó küszöbértékeket, és biztosítják a 2., 5. és 8. mutatóban megállapított értékekkel való összeegyeztethetőségüket.	*Az értékelés léptéke:* Az átfogó tengerfenéki élőhelytípusok értékelésekor figyelembe vett régió vagy alrégió részterülete, amely tükrözi az élőhelytípus fajösszetételének biogeográfiai eltéréseit. *A kritériumok alkalmazása:* Azt, hogy a jó környezeti állapotot milyen mértékben sikerült elérni, minden egyes értékelt terület vonatkozásában a következőképpen kell kifejezni: a) a megállapított küszöbértékeknek megfelelő értékelt élőhelytípusok becsült aránya és kiterjedése; b) az értékelési területen elhelyezkedő, de nem értékelt átfogó élőhelytípusok jegyzéke.

([1]) Fenntartva az olyan helyzetekre, amikor a torkolati áramok túlterjeszkednek a 2000/60/EK irányelv szerint átmeneti vizeknek kijelölt vizeken.

A „nyílt vízi élőhelyek" témakörrel kapcsolatos nyomon követésre és értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek

1. A „parti" kifejezést fizikai, hidrológiai és ökológiai paraméterek határozzák meg, és nem korlátozódik a 2000/60/EK irányelv 2. cikkének (7) bekezdésében meghatározott parti tengervizekre.

2. A terhelések – köztük a D2C3, D5C2, D5C3, D5C4, D7C1, D8C2 és D8C4 kritériumok szerinti terhelések – káros hatásainak értékelését érdemes figyelembe venni a nyílt vízi élőhelyek 1. mutató szerinti értékelésénél.

A kritérium mértékegységei:

— D1C6: az élőhely káros hatásoknak kitett területe négyzetkilométerben (km^2) és az élőhelytípus teljes kiterjedésének arányában (százalék).

Témakör

Tengerfenéki élőhelyek (az 1. és a 6. mutatókhoz kapcsolódóan)

Kritériumok – köztük kritériumelemek – és módszertani előírások

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
A D6C1, a D6C2 és a D6C3 kritériumokhoz lásd e melléklet I. részét.		
A 2. táblázatban felsorolt átfogó tengerfenéki élőhelytípusok, amennyiben jelen vannak a régióban vagy alrégióban, valamint a második bekezdésben meghatározott egyéb élőhelytípusok. A tagállamok további élőhelytípusokat választhatnak ki regionális vagy alregionális együttműködés keretében a fajok és élőhelyek kiválasztására vonatkozó előírásokban meghatározott kritériumok alapján, amelyek között szerepelhetnek a 92/43/EGK irányelvben vagy nemzetközi megállapodásokban – például a regionális tengeri egyezményekben – felsorolt élőhelytípusok is a következő célokra: a) az egyes átfogó élőhelytípusok értékelése a D6C5 kritérium szerint; b) az egyes élőhelytípusok értékelése. Az élőhelytípusok egyetlen csoportja szolgál a tengerfenéki élőhelyek 1. mutató szerinti, illetve a tengerfenék épségének 6. mutató szerinti értékelésére.	D6C4 – Elsődleges: Az élőhelytípusok emberi eredetű terhelések által okozott veszteségének mértéke nem lépi túl az értékelési területen lévő élőhelytípus természetes kiterjedésének meghatározott arányát. A tagállamok az élőhely veszteségének az élőhelytípus természetes kiterjedése arányában kifejezett maximális megengedett mértékét uniós szinten elfogadott módszerrel határozzák meg, figyelemmel a regionális vagy alregionális sajátosságokra. D6C5 – Elsődleges: Az emberi eredetű terheléseknek az élőhelytípus állapotára gyakorolt káros hatásainak mértéke – ideértve a biotikus és abiotikus szerkezetük és működésük megváltoztatását – (pl. a tipikus fajösszetétel és a fajok relatív abundanciája, a különösen érzékeny vagy sérülékeny fajok, illetve a kulcsfontosságú funkciót betöltő fajok hiánya, a fajok méretstruktúrája) nem haladja meg az értékelési területen az élőhelytípus természetes kiterjedésének meghatározott arányát.	*Az értékelés léptéke:* Régió vagy alrégió alkörzete, amely tükrözi az átfogó élőhelytípus fajösszetételének biogeográfiai eltéréseit. *A kritériumok alkalmazása:* Az élőhelytípusok szerinti, a D6C4 és a D6C5 kritérium felhasználásával végzett egyetlen értékelés szolgál a tengerfenéki élőhelyek 1. mutató szerinti, illetve a tengerfenék épségének 6. mutató szerinti értékelésére. Azt, hogy a jó környezeti állapotot milyen mértékben sikerült elérni, minden egyes értékelt terület vonatkozásában a következőképpen kell kifejezni: a) a D6C4 kritérium esetében a veszteség becsült aránya és kiterjedése élőhelytípusonként és az, hogy ez hogy viszonyul a megengedett mértékhez; b) a D6C5 kritérium esetében a káros hatások becsült aránya és kiterjedése élőhelytípusonként – ideértve az a) pontból az elveszett arányt – és az, hogy ez miként viszonyul a megengedett mértékhez; c) az élőhelytípus általános állapotának felmérése uniós szinten elfogadott módszer segítségével az a) és a b) pont alapján, továbbá az értékelési területen előforduló, de nem értékelt átfogó élőhelytípusok jegyzéke.

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
	A tagállamok uniós együttműködés keretében határozzák meg az egyes élőhelytípusok állapotára gyakorolt káros hatások küszöbértékeit, és biztosítják a 2., 5., 6., 7. és 8. mutatóban megállapított értékekkel való összeegyeztethetőségüket, figyelemmel a regionális vagy alregionális sajátosságokra. A tagállamok a káros hatásoknak az élőhelytípus természetes kiterjedése arányában kifejezett maximális megengedett mértékét uniós szintű együttműködés keretében határozzák meg, figyelemmel a regionális vagy alregionális sajátosságokra.	

Kritériumelemek

2. táblázat

Tengerfenéki átfogó élőhelytípusok és az ide tartozó (az 1. és a 6. mutató szerinti kritériumokhoz kapcsolódó) biológiai életközösségek, amelyek egybeesnek az európai természetvédelmi információs rendszer (EUNIS) élőhely-osztályozásának [1] **egy vagy több élőhelytípusával. Az EUNIS frissített tipológiáját kell követni a 2008/56/EK irányelv és az e határozat céljaira alkalmazott átfogó élőhelytípusok esetében is.**

Ökoszisztéma-elem	Átfogó élőhelytípusok	Releváns EUNIS élőhelykódok (2016. évi változat)
Tengerfenéki élőhelyek	Parti kőzet és biogén zátony	MA1, MA2
	Parti üledék	MA3, MA4, MA5, MA6
	Infralitorális kőzet és biogén zátony	MB1, MB2
	Infralitorális durva üledék	MB3
	Infralitorális vegyes üledék	MB4
	Infralitorális homok	MB5
	Infralitorális agyag	MB6
	Cirkalitorális kőzet és biogén zátony	MC1, MC2
	Cirkalitorális durva üledék	MC3
	Cirkalitorális vegyes üledék	MC4
	Cirkalitorális homok	MC5
	Cirkalitorális agyag	MC6
	Nyílt tengeri cirkalitorális kőzet és biogén zátony	MD1, MD2

Ökoszisztéma-elem	Átfogó élőhelytípusok	Releváns EUNIS élőhelykódok (2016. évi változat)
	Nyílt tengeri cirkalitorális durva üledék	MD3
	Nyílt tengeri cirkalitorális vegyes üledék	MD4
	Nyílt tengeri cirkalitorális homok	MD5
	Nyílt tengeri cirkalitorális agyag	MD6
	Felső árnyékzóna ([2]) kőzet és biogén zátony	ME1, ME2
	Felső árnyékzóna üledék	ME3, ME4, ME5, ME6
	Alsó árnyékzóna kőzet és biogén zátony	MF1, MF2
	Alsó árnyékzóna üledék	MF3, MF4, MF5, MF6
	Abisszális öv	MG1, MG2, MG3, MG4, MG5, MG6

([1]) Evans, D. (2016). Az EUNIS élőhely-osztályozása tengeri szakaszának felülvizsgálata – Jelentés a Biológiai Sokféleség Európai Témaközpontjában tartott munkaértekezletről, 2016. május 12–13. Az ETC/BD A/2016. sz. munkadokumentuma.

([2]) Ahol az EUNIS osztályozása nem ad konkrét meghatározást, a felső és az alsó árnyékzóna közötti határ konkrét mélységi határként is meghatározható.

A „tengerfenéki élőhelyek" témakörrel kapcsolatos nyomon követésre és értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek

1. Az egyes élőhelytípusok állapotát – ha csak lehetséges – a 92/43/EGK és a 2000/60/EGK irányelvek szerinti értékelésekkel kell felmérni (például az átfogó élőhelytípusok altípusainak értékelése).

2. A D6C4 kritérium értékelésekor a D6C1 kritérium szerinti értékelést kell alkalmazni.

3. A D6C4 és a D6C5 kritériumok a 92/43/EGK irányelv „élőhelytípus kiterjedése az elterjedési területen belül" és a „specifikus szerkezetek és funkciók" kritériumainak felelnek meg.

4. A D6C5 kritérium esetében figyelembe kell venni minden terhelés káros hatásainak értékelését – többek között a D2C3, D3C1, D3C2, D3C3, D5C4, D5C5, D5C6, D5C7, D5C8, D6C3, D7C2, D8C2 és D8C4 kritériumok szerint.

5. A D6C5 kritérium esetében a fajösszetétel az értékeléshez megfelelő legalacsonyabb taxonómiai szintre vonatkozik.

A kritérium mértékegységei:

— D6C4: az élőhely veszteségének mértéke négyzetkilométerben (km^2) és az élőhelytípus teljes kiterjedésének arányában (százalék),

— D6C5: az élőhely káros hatásoknak kitett területe négyzetkilométerben (km^2) és az élőhelytípus teljes kiterjedésének arányában (százalék).

A „Madár-, emlős-, hüllő-, hal- és lábasfejűfajok csoportjai", a „Nyílt vízi élőhelyek" és a „Tengerfenéki élőhelyek" témakörök céljaira a fajok és élőhelyek kiválasztására vonatkozó előírások

A fajcsoportokhoz és az átfogó nyílt vízi és tengerfenéki élőhelytípusokhoz hozzárendelt fajok és élőhelyek kiválasztását a következőkre kell alapozni:

1. Tudományos kritériumok (ökológiai relevancia):

   a) képviseli az ökoszisztéma alkotóelemeit (fajcsoportot vagy élőhelytípust) és funkcióit (pl. az élőhelyek és populációk közötti folytonosság, a létfontosságú élőhelyek teljessége és épsége), az állapot/hatások értékelése szempontjából releváns, például kulcsfontosságú szerepet tölt be az ökoszisztéma-elem szempontjából (pl. magas vagy egyedi biológiai sokféleség, termékenység, trofikus kapcsolat, konkrét erőforrás vagy szolgáltatás biztosítása) vagy egyedi életszakaszbeli tulajdonságokat tükröz (méret és kor szaporodáskor, hosszú élet, vándorlás);

b) releváns azon fő antropogén terhelés értékelése szempontjából, amelynek az ökoszisztéma eleme ki van téve, az értékelési területen érzékeny a terhelésre és ki van téve annak (sérülékeny);

c) kellő számban vagy mennyiségben van jelen az értékelési területen ahhoz, hogy megfelelő tényezőt jelentsen az értékeléshez;

d) a kiválasztott fajok vagy élőhelyek csoportjának a lehető legjobb módon le kell fednie az ökoszisztéma-elem ökológiai funkcióinak teljes tartományát és az uralkodó terheléseket, amelyeknek az elem ki van téve;

e) ha bizonyos fajok vagy fajcsoportok szorosan kapcsolódnak egy adott átfogó élőhelytípushoz, akkor nyomonkövetési és értékelési célokból az adott élőhelytípus részének tekinthetők; ilyen esetekben a fajok nem vonhatók be a fajcsoport értékelésébe.

2. További gyakorlati kritériumok (amelyek nem írják felül a tudományos kritériumokat):

a) nyomonkövetési/műszaki megvalósíthatóság;

b) a nyomon követés költségei;

c) megfelelő időt lefedő adatsorok.

Az értékelésre kerülő fajok vagy élőhelyek csoportja várhatóan az adott régióra vagy alrégióra jellemző, jóllehet egyes fajok több régióban vagy alrégióban is előfordulnak.

Témakör

Ökoszisztémák, ideértve a táplálékláncokat (az 1. és a 4. mutatókhoz kapcsolódóan)

Kritériumok – köztük kritériumelemek – és módszertani előírások

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
Egy ökoszisztéma táplálkozási közösségei A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki a táplálkozási közösségek jegyzékét.	D4C1 – Elsődleges: A táplálkozási közösségek sokféleségét (fajösszetétel és relatív abundancia) nem befolyásolják hátrányosan az antropogén terhelések. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki a küszöbértékeket.	*Az értékelés léptéke:* a Balti-tenger és a Fekete-tenger regionális szintje; az Atlanti-óceán észak-keleti térségének és a Földközi-tengernek az alrégiós szintje. Adott esetben alkörzetek is alkalmazhatók. *A kritériumok alkalmazása:* Amennyiben az érték nem felelnek meg a küszöbértékeknek, további kutatásokra és vizsgálatokra lehet szükség a meg nem felelés okainak megértéséhez.
	D4C2 – Elsődleges: A táplálkozási közösségek összesített abundanciájának egyensúlyát nem befolyásolják hátrányosan az emberi eredetű terhelések. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki a küszöbértékeket.	
	D4C3 – Másodlagos: Az egyedek méreteloszlását a táplálkozási közösségben nem befolyásolják hátrányosan az antropogén terhelések. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki a küszöbértékeket.	

Kritériumelemek	Kritériumok	Módszertani előírások
	D4C4 – Másodlagos (szükség esetén a D4C2 kritérium alátámasztására használható): A táplálkozási közösség szaporodási képességét nem befolyásolják hátrányosan az emberi eredetű terhelések. A tagállamok regionális vagy alregionális együttműködés keretében dolgozzák ki a küszöbértékeket.	

A nyomon követésre és az értékelésre vonatkozó előírások és szabványosított módszerek

1. A fajösszetétel mindig az értékeléshez megfelelő legalacsonyabb taxonómiai szintre vonatkozik.

2. A kritériumelemek között kiválasztott táplálkozási közösségekhez figyelembe kell venni az ICES trofikus guildekről szóló jegyzékét ([1]), és e közösségeknek a következő feltételeket kell teljesíteniük:

   a) legalább három táplálkozási közösséget tartalmaznak;

   b) ebből kettő nem halakból áll;

   c) legalább egy pedig elsődleges termelőnek minősül;

   d) lehetőség szerint legalább az élelmiszerlánc csúcsát, közepét és alját képviselik.

Mértékegységek:

— D4C2: teljes abundancia (egyedek száma vagy biomassza tonnában [t]) a táplálkozási közösség összes fajára tekintettel.

([1]) ICES-tanácsadás (2015), 1. könyv, ICES különleges kérésre nyújtott szakvéleménye, 2015. március 20.